

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hére ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hére ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos peit sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitászor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Kölcsey - egyesület

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 837.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Az idők mesgyéjén.

Szilveszteri elmélkedés.

Kitchenert újból megverték.

Hányan vagyunk?

A kinal békeszerződés.

A rektort lemondatták.

Az izraelita ügylet estélye.

Egy misztikus színházi szerződötés.

Uj hadnagy urak.

Rendezkedés.

A közönséghez.

A primadonna okmánya.

Szilveszter-esti mulatságok.

**Huszezer keronás lopás a székeszfőhár-
vári kaszárnyában.**

Königsvarter válópöre.

Uj évszázad.

Esztendő krónika.

Tárcza: Asszonyi pör. Irta: Móra István.

Regény-Csarnok: A szürke asszony. Irta:
Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

Az idők mesgyéjén.

Arad, december 31.

A század utolsó évének végső per-
ceit morzsoljuk, és mikorra e sorok nap-
világot látnak, már átléptük az új század
küszöbét. De nemcsak a tovafutó időnek
állunk egy jelentős határvonalánál, hanem
a benne foglalt események folytonossága
is megszakadni látszik: mintha a történe-
lemnek egy új szakasza készülne, új vilá-
got helyezve kilátásba a kárpit mögött,
melynek kulisszái közül ismeretlen cél-
zatu végzet állítja elébünk az újabb jele-
néseket.

Onkéntelenül aggodalom szállja meg
az emberiség szívét az idők felvonás kö-
zének e szörnyű csendje- és nyugalmában.
Mert nyilvánvaló, hogy tragédia játszódik
le előttünk és pedig — több mint való-
színü — szomorú kimenetellel.

A világbéke, mely a vihar előtti csöndre
emlékeztet, inkább csak látszólagos. A
harczter túl az Oceánokon távoli világ-
részekbe, idegen, félig civilizált népek
közé van áthelyezve, hol az emberi besti-
alitás orgiákat ül és míg Ázsiában a ke-
resztény fehér fosztogatja a barbár sárgát,
addig Afrikában a kapzsi brit fojtogatja
és irtja a vele rokon népet, mindkét he-
lyen egyéb bűnük sem volt a támadottak-
nak, minthogy szabadok akartak maradni.

Ezalatt itthon elfogy a szegényebb
néposztály kenyere és tüzelője, jó szeren-
cséje, hogy a hideg beállta késik, mintha
a tél megkönyörülne látszanék enyhéség-
vel a szűkölködők nyomoruságán. Egye-
bűnben úgy sincs mit remélniök. A valódi,
nyasztalan nyomor tünetei mutatkoznak
abban, hogy a kínálat és keresletnek köl-
csönhatásában is megbomlik a rend és a
piacz állandó válsága, a feltűnő pénzszük-
ség daczára hallatlanul drágák a megélhe-
tés föltételei, úgy, hogy a mindennapi
élet és az ipari munkásság egyik föfel-
tetele a szén soha olyan drága nem volt,
mint épen most, az általános szegénység
és szükség közepette.

Igy nálunk is az éhség csillagzatában
kél föl az új század napja. A munkanél-

küliek sopánkodása és az éhezők sirása
veri föl az ünnepek csöndjét. Bár előre
látható volt ez, mégis a kilátásba heje-
zett közmunkák országos vállalatai elma-
radtak s az inségesek etetésének feladata,
mint annyiszor, mint mindig, a középosz-
tály társadalmának nyakába szakadt. A
szegénység osztja meg a falatját a szegé-
nyekkel; a felekezeti sötétség gyűlölete
által kiátkozott szabadkőművesek az üldö-
zött liberalizmusnak, a humanizmusnak
tétovát nem ismerő utolsó bajnokai szer-
vezik a jótékonyág impozáns megnyilat-
kozását és mutatnak példát a papi és vi-
lági javak tétlen élvezőinek.

A pénzzel, a közjóléttel együtt a jobb
jövőben való hitünket és reményünket is
elvitte a tűnő század utolsó esztendeje.
Az Ausztriával fenálló közjogi és gazda-
sági közösségünk a másik fél züllött poli-
tikai és nemzetiségi viszonyainál fogva
teljesen lefokozza s megköti közgazdasági
életünket, gyöngíti ellentálló képességün-
ket s mind tehetetlenebbül állunk a mili-
tarizmus folyton fokozódó követelményei-
vel szemben. A közösség megakadályozza
pénzünk világforgalmi értékének helyreál-
lítását, kereskedelmünk, iparunk fellendü-
lését. Igaz, hogy ébredszik a tudat az
iránt, hogy egyedül e végzetes gazdasági
közösség megszüntetésével remélhető a
boldogulásunk, de mire csak a változtatás
lehetőségének ideje s alkalma megérkez-
nék, kérdés, lesz-e már államalkotó, állam-
fentartó erő e nemzetben?

TÁRCZA.

Asszonyi pör.

Irta: Móra István.

I.

Szülő alá a földet a mi homokunkon majd
kötözködésig megforgatják. Könyv szerint ezt
rigolozásnak nevezik, mi nálunk úgy mondják,
hogy árokra-ásás, a minthogy ez is. Nehéz
munka, unott és nem egy embernek való még
kicsiben se. De mikor az ember így öreg őszön
úgy kikopik minden keresetből, belevág abba
is, egyes-egymagában, hogy csak mentül s to-
tább tartson; hogy mentül tovább ne keljen
a magáét ennie, se a béren ne osztozzon
mással.

Szerencse az ilyen munka, mondom, ilyen-
kor s irigyelni való ember is Gombkötő János
szinte, hogy az elhalt Elkán asztalos asszonya
rábizta a négy-kvadrát kertet a ház végiben,
ölt hét krajczárjával, bentvaló kosztón, de még
csak azt se kötötte ki, hogy mekkorra kell tisztá-
ban lenni. Huzhatja, halaszthatja Gombkötő
a sort, még a hó le nem esik. Mászt mondok,
még az összeszedett pajodkukaczért meg külön
fizet, hatost minSen ötvenért . . . Kevés ember
akad ilyen bolondra.

Nem volt pedig az Elkán asztalosné alkuja
helytelen egy mákszemét se. Egy, hogy kilátta
régén, milyen becsüles munkát szokott végezni
ez az ember odaát a szomszédban, Garagos

helypénzszedőkéknél, még az az asszony rá nem
fogta, hogy a szőlőkötöző kőczmadzag felit
elhorgászsza a szür ujjában, — s azért Gomb-
kötő fölmondott az isteni szolgálattal és az a
nagy, szép szőlőskert attólfogva, mint az anyát-
lan gyermek: olyan; más, amiért utána járatott
s mindent megadott neki, az, hogy ez az em-
ber most azért is megmutatja a szomszédéknak
hogy mit tud; a harmadik: hogy bele mert fogni
azon maga, — és a magános ember nem tra-
fikálhat a szomszédjával, nem okozhat a sok
semmin, az neki az egyedül való mulatsága ha
kukacot talál:

— Hop! Hej, te kutyának való! Te vagy
a többinek az anyja! Te vagy az anyád fia!
Te vagy, te sovány, az apátlan-anyátlan! Bujjon
beléd az ördög, te vagy a legéhessebb . . .
Hopp! Ide csak, ebbe a virágcserepbe! . . .

Minden ásonyom földet leszitált az áson a
pajodért, s mit evvel mulasztott, avvaí pó-
tolta, hogy szaporábban beküdte a földbe az
ásót.

Nohát, hogy az ilyen embert a helypénz-
szedőék csakugy potom kötözmadzag miatt el
tudták szalajtani, köllött az a helypénzszedőék-
nek! . . . Hitták azóta vissza, — nem az em-
bertől tudja Elkánné, — de csunya gorombán
üzent vissza. Olyan csunya gorombán, hogy a
szolgáló meg se mert mondani otthon, csak
litt mondta meg, (mikor azt is elkergették) —
az Elkánné asszony vízfordójának.

Probálta már azt Elkánné az átaljásából ki-
venni, hogy ugyan elmondja-e a szomszédasz-

szony banya-boszorkányságát. Messzén kezdte,
mintha valamikor csak álmában-e, gyermekkorá-
ban-e, hogy látta volna-e Gombkötőt:

— Kendnek a nevét én már mintha halot-
tam volna is?

— Jeles név, asszonyság, kérem: Gombkötő.
Nincs több az egész tartományban.

— De mintha láttam volna is kendet sok-
szor?

— Ögyelgő ember vagyok, nézze . . .
— Nem, én az utcán láttam.

Megvonja a vállát Gombkötő kelleltenül:
— Itt dolgoztam azelőtt a helypénzszedőék
kertjében, én voltam a kapásuk nekik . . . Még
akkor az asszonyság is fiatal volt, az ura is élt.
Eljár az idő.

Az asszony lenyeli az igazságot és vissza-
hárit:

— Na, nézze kend, ember. Hát kend volt
az a fütytyős, nótás kapás odaát? Most emlék-
szek már. Persze, hogy . . . Aztán egyszerre
csak elállt kendnek a fütytye, elpárolgott kend.
Persze, hogy . . . Hogy is volt az?

Gombkötő az ásoját tisztogatta egy cserép-
darabbal, hogy majd mén a dolgára megint.

— Régen volt . . . Az ilyen tudatlan em-
ber könnyen is felejt . . . Alásan köszönöm a
délebédet.

— Nana, hiszen lesz még egy pohár bor
Ugye, akkor se lehetett már a helypénzszedő-
nével kidülni pedig csak akkor kezdődött a
helypénz? Igya kend meg ezt a pohár bort!

Akik sötét szemüvegen át nézik a jövődőt, azok olyan jóslatokat mondanak, hogy az új parlamentben a hazai magyar nemzeti eszme, a szabadság és a szabadelvűség ellenségei csak megerősödvé lépnek majd ki a közélet küzdő terére és megnehezítik, ha egészen lehetetlenné nem teszik, a közügyek nemzeti és szabadelvű irányban való továbbfejlesztését. A végnapjait élő országgyűlés példájából megtanulhatták egyszer s mindenkorra a hazai és a magyar nemzet ellenségei, hogyan kell a parlament többségét megakadályozni abban, hogy üdvös törvényeket hozzon és alkotmányosan kormányozzon. Féltő, hogy a képviselőházba bejutó nemzetiségek nagyobb rombolást fognak alkotmányos életünkön véghez vinni, mint a mennyitől eddig is tartottunk.

De ha nincs is hitünk, reményünk az idők jelében, azért nem vesztettük el hitünket és reményünket a magyarok Istenében és azokban a csodákban, melyeket mindannyiszor művelt az ő magyar nemzete érdekében, valahányszor azt külső és belső ellenségek szorongatták és végromlással fenyegették.

Adjon az isten boldog új esztendőt!

Szilveszteri elmélkedés.

(Újévi üdvözlés a családban.)

Arad, december 31.

Szilveszter napján óriási kelendősége van a kétfilléres levélbéllyegnek és ugyanakkor magasra száll a képes levelezőlapok közül azoknak árfolyama, melyek az ugynevezett újévi humort képviselik. Ami azt jelenti, hogy az emberek még mindig gondolnak egymásra egy bizonyos, matematikai pontossággal visszatérő alkalommal.

De hogyan! Ami engem illet, mindig elfog a boszúság, ha újév napjának délelőttjén becsenget hozzám a levélhordó és letesz az asztalomra egy kiló apró levélkét, mely külsőleg és belsőleg úgy hasonlít, mint az egyik csepp víz a másikhoz. A boríték nagysága

ugyanaz, belül pedig egy névieg, a név alá nyomva négy betű: *B. u. é. k.* (azért van ez is nyomtatva, hogy két filléres levélbéllyeggel lehessen elküldeni) — s ez is mindenütt ugyanaz!

Hát igazán nincs egyetlen jóbarátja az embernek, ki ilyen alkalommal mélyebbre mártja tollát a tintába, elővesz egy nagyobb formájú levélpapírt, belenyul a szíve mélyébe s ott keres, meg talál néhány meleg érzéstől sugalt sort, hogy az évforduló alkalmából üdvözlje?

Irigységgel gondolok a régi időkre, mikor az embernek kevesebb volt a barátja és az ismerőse, de azok megbecsülték, azokat megbecsülte. Nem fukarkodott senki a pennájával, de nem is pazarolta érzésének megnyilatkozását. Nem üdvözölte a röpké ismerősöket, az üzleti érdekek hajszóit, de akiket üdvözölt, azoknak melegen és a szív mélyéből fakadó közvetlenséggel fejezte ki kívánságait.

Okmánytáramban megőrzök egy pár ilyen levelet, melyet nagyapám kapott barátaitól. Nincs azokban floszkulus, egy citátum valamely kedves poétától, mintegy jelige gyanánt, aztán jön a jókívánság és végül a meghívó a legközelebbi vasárnapra, „mikor együtt leszünk és élő szóval újból megpecsételjük a régi barátságot.”

Ma csak éppen annyi időt szentelünk egymásnak, amíg egy végtelen hosszú lajstromból kiírjuk egymás nevét és aztán megint nem gondolunk egymásra — a legközelebbi Szilveszter napig. Vagy akkor sem, addig sem, mert már az is divat, hogy a címet valamely másolóval leiratják.

Inkább ne írna senki, inkább ne írának senkinek! Vagy csak azoknak, kiknek igazán szeretünk írni és örvendünk, hogy van egy alkalmunk, mikor a szívünk mélyéből előhozhatjuk azt az érzést, melylyel nekik áldozunk!

S még a gyárilag kezelt, kétfilléres levélbéllyeg oldalába bizott újévi gratulációnál is rikitőbb az a visszaélés, mit a humoros képes levelezőlapokkal üznek. A vaskos tréfa, mely a törzsasztal mellett még valahogy megjárja e levelezőlapok segítségével, de sokszor befurakodik a családi életbe és czélzásaival, otrombaságaival, sikamlós képeivel csömört okoz

annak, ki kapja. De sokszor esik meg, hogy ijedten dugdossák: baj volna, ha a gyermekek meglátnák!

Jó ideje már, hogy divatba jött az újévi üdvözlések megváltása valamely jótékony célra. Ügyes gondolat, de kevés a haszna. Megfizetjük ugyan az adót, szívesen megfizetjük, mert hisz a szegényeknek jut, de azért tovább is fogyasztjuk a kétfilléres levélbéllyeget, meg a képes levelezőlapot. Nincs merszünk ahhoz, hogy szakítsunk egy a felületességet előmozdító, a léhaságot terjesztő rossz társadalmi szokással.

Jó, nem bánom! Ha már annyira el vagyunk fogulva egy rossz szokásban és nem tudunk sehogysem szabadulni tőle, tartogassuk azok számára, kik idegenek hozzánk és nem valók azok közé, kiket igazán szeretünk. Hanem az utóbbiakkal tegyünk kivételt! Elevenítsük fel a rossz szokás ellensúlyozására a régi jó szokást és írjunk szívvel, bensőséggel a hozzánk tartozóknak, apának, anyának, fiúnak, testvérnek, szeretett rokonnak és igazi jó barátoknak. Azokat ne vessük össze a többi halandóval, kinek rideg érdekből mondunk valamit az évfordulón, csak hogy éppen mondjunk valamit. Legyenek kevesen a választottak, de azokhoz igazán hívjuk meg magunkat és vigyük el nekik a szívünket és a lelkünket.

Jgricz.

Kitchenert újból megverték.

(Hazug híresztelés Krügerről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 31.

A londoni Reuter-ügynökség tegnap egy táviratot bocsátott világgá, a melynek ez a lényege: *Krüger* tudatta népével, hogy a harcot a tulnyomó ellenséggel tovább folytatni nem lehet. A fegyvert le kell tenniük, vagy pedig egyedül kell folytatni az áldatlan harcot, mert minden remény ki van zárva, hogy a burok segítséget kapjanak.

Hát ebből semmi sem igaz. *Krüger* semmiféle szöveget nem intézett népéhez. Ellenkezőleg, a derék burok megcselekedték azt, hogy *Kitchener* lord csapatait ismét

Hallottam én híret a kőzmadzagnak is, hogy azt kendre fogta . . .

Az átálás letette a poharat.

— Alássan kérem, asszonyom, hiszen mondani lehet mindent, lássa . . . Én is mondhatnék mindent, amit mondanak . . . Hanem én sose mondok semmit se; csak hogy az Isten áldjon meg mindnyájunkat . . .

Avval vette föl és itta ki a poharat.

— Valami kőzmadzaggal gyalázták meg kendet, — rukkolt ki az asszony, — mikor kivesztet a kapasságból.

Gombkötő elmosolyodott, a mi nála ritkaság is volt, csunya is volt, mert akár a négyszögletes kutyakáva hirtelen vetemedése, olyan volt az ő négyszögletes arcának jökédvű mozdulása.

— Asszonyom, kérem, aki magányos, arra mindent ráfognak. A munkásember olyan, mint az özvegy asszony: az ördöggel is össze lehet cimboráskodni . . . Hát én pedig mindenféle munkás vagyok . . . Más meg özvegy asszony, szépen megkérem, ne tessék rosszat vélni . . . Azt megint szépen köszönöm, bort nem iszok többet, mert elhibáznám a kukacozot . . . De sok van pedig . . . Ez az én sorom, nem a világ!

II.

És ásta az árkot, és hányt a partot az árokba. Abból a partból megint árok lett, meg az ároktól sik; a színtőrd alákerült, a nyers fölü. A fagy ellen r-ndelet és kalendárium nélkül is aláhuzódó cserebogár-kukacz is fölüre, fölüre fordult, hatosszámra. Hála Istennek! Az is kereset a szegénynek igazán, ez a kukacz, az elrothadt gyökér is kereset neki,

mely a földet behalózza. Kevés parazsa van már a kemenczében, de csak tűzrevaló az, kivált a többi közt. Hát ezeket a töveket is kihányja Gombkötő.

Nem tudom, hogy, de valahogy eszibe jut, hogy holnap ünnep lesz. Azt nem tudja, hogy micsoda ünnep, de valami kis ünnep. Ha a kalendárium ott volna, mindjárt megnézné. Ambar hiszen ugyis ünnep az. És lassabban hánytá attól az árkot, avval a szent szándékkal, hogy ezt az ölet így csendesken még kihajtja, aztán hazaballag, úgy lévén illendő ünnep előtt való nap.

Már az ásóját is megtisztogatta s hozzáfogott, hogy majd a kihányt gyökeret igazgatja össze, mikor az udvar felől nagy patália kerekedett. Ismerős volt neki mindakét ellenfél szava, — azok biz: az ő régi, meg a mostani gazdasszonya. A helypénzszedőné kezdte az ütközetet a kerítésen által.

— Szomszédasszony, azt a nagy vörös macskáját eleméssze, mert én nem szivelem tovább.

Elkänné a ház előtt söpörgetett. A fölszólításra sujtott még valahányat a seprővel, aztán felelt vissza:

— Hát még mi köll valakinek?

A valaki feljebb emelte hangját:

— Bujjon az ördög a fájába az utálatos férginek, mind elhordja a nyulfiókjaimat.

Elkänné is az ellenfele hangjához igazodott:

— Nem olyan disznó az én macskám, hogy poczkot egyen, mint némelytk ember.

A poczkon a tengeri nyulat értette, a némelytk ember iránt sem lehetett sok kétség.

Gombkötő azalatt elvégződött a kertben, a ködmenét is fölvette már, hogy majd indul, hanem végit akarta várni az ütközetnek, melyet is Garagosné így fordított:

— Disznó az életed, te szürke bagoly!

János ráköhintelt magában:

— Hát ez szép volt . . .

De még szebbet sivitott vissza Elkänné:

— Elvidd innen azt a festéken hízott, madárijesztő formádat, mert mindjárt végighuzom rajta ezt a nyirfaseprőt. Te böjti boszorkány, te! . . .

János rábólított:

— Hát ez meg igaz.

A sárkány átnyujtotta nyakát a sövényen:

— No, hadd lám, hadd, no! Üss meg no!

Fe nagyon szép özvegy asszony, te! Mért nem vagy ilyen nagytoroku, mikor a kaput nyitogatod éjszaka . . . Te czemende! . . .

Az ámbitus küszöbén volt egy mázlos-cserép, benne a sárgaföldes csutak. A Garagosné utolsó szavára úgy vágódott az által a kerítésen, mint a villámlás.

— Ne a pofádnak, te Isten csufja!

Az ellenfél elkapta czéltáblának tartott testi részét, nem érte a csutak, hanem a leve végigföcsögött homlokától a nyakáig.

Hogy mit üvöltött, azt már nem érthette emberi fü, de látta emberi szem, hogy bombázza le fertély téglákkal a bemenekült Elkänné uborkás, paprikás üvegeit a szellőző kamrablakból.

János minden hajtásra, minden puffanásra helyeselt a fejével.

— Ez az, ni! . . . Aj, jde jól ment! . . . Ez is trafált! . . .

megverték s az angolok hadállását állandóan veszélyeztetik.

A mai nap hírei a következők:

London, december 31.

Colville tábornok a Reuter-ügynökség egy képviselőjével szemben a következőleg nyilatkozott az ő visszahívásával összefüggő eseményekről: Lindley átadásának nem ő volt az oka, hanem a vezérkar által neki megküldött információk hiányos volta, valamint Spragge parancsnoknak, amaz 500 főnyi jeomanri-csapat fejének magatartása, a mely Lindley mellett megadta magát. Ő Roberts lordtól azt a határozott parancsot kapta, hogy Heilbronnt a kitűzött időre elérje. Nem ismerheti el, hogy ennek az 500 főnyi jeomanri-csapatnak a biztonsága, még ha több milliomos volt is benne, fontosabb lett volna, mint a parancsnoksága alatt álló 4000 főnyi skót csapatok biztonsága, vagy pedig egy fontos általános mozdulat sikere. A tábornok megjegyezte, hogy nem hajlandó bünbakja lenni a vezérkarnak, melynek még más pontokban is éles szemrehányásokat kénytelen tenni.

London, december 31.

A Reuter-ügynökség jelenti New-Castleból tegnapi kelettel: Mint jó forrásból híre jár, Botha Lajos értesítette a parancsnokokat, hogy Krüger elnök információkat küldött, a melyek alapján a buroknak vagy le kell tenniük a fegyvert, vagy pedig teljesen egyedül kell folytatniuk a harcot, mivel minden remény, hogy segítséget kapjanak, ki van zárva.

London, december 31.

Kitchener lord azt táviratozza, hogy a helvétiai angol őrhelyet, a mely erős állásban volt a machadodorp-lydenburgi vasut mellett, tegnap reggel elfoglalták a burok. Angol részről 58 ember esett el vagy sebesült meg, 200 ember pedig fogságba került. Kitchener azt jelenti, hogy egy kis csapattal nyomában van az ellenségnek. Helvétia visszafoglalását belfasti segédc csapatok segítségével viszik keresztül.

London, december 31.

Kitchener lord jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Fokföldön a helyzet nem igen válto-

zott. A betört bur hadak közül a keletiek kis csapatokra oszlottak, míg a nyugatiak Delileytől és Tornecroft-tól üldözve Carnar felé nyomulnak előre. French tábornok megszállta Venterdorpot. Clemens tábornok azt jelenti, hogy a Rustenburg felé vivő uton ellentállásra talált. A kelet felé vivő vasuti vonalat Pan közelében levegőbe röpítették. A pangertoni vonalon ma reggel megállítottak egy vonatot. White serege Senekalba érkezett. Clemens és Boyes tábornokok megakadályozták Dewett-et abban, hogy keresztül törjön dél felé.

London, december 31.

A Daily Telegraph-nak jelentik Fokvárosból, hogy péteken elfogató parancsot adtak ki Teowater, az utolsó afrikander-kabinet tagja ellen, mert nemrég Graaffreinetben látító beszédet mondott.

London, december 31.

Wellingtonból (Uj-Zeland) jelentik a Times-nak, hogy a Dél-Afrikába menő új kontingensben való szolgálatra már a szükséges 300 embernél több jelentkezett. Chamberlain gyarmatügyi miniszter nem fogadta el a maorik szolgálatait, a mi nagyon elkedvetlenítette őket.

Brüsszel, december 31.

Boeschoten, a transzváli követség titkára Krüger elnök nevében megczáfolja az angol lapoknak azt a híresztelését, hogy Botha Krüger-től azt az utasítást kapta, hogy a búroknak vagy le kell tenniük a fegyvert, vagy pedig teljesen egyedül kell folytatniuk a harcot, mert ki van zárva minden remény, hogy segítséget kapjanak.

TÁVIRATOK.

A vatikán és a francziák.

Páris, decz. 31. Az Echo de Paris-nak azt jelentik Rómából, hogy az egyesületi jogról szóló törvényjavaslat, a melyet a kormány legutóbb benyújtott, olyan fölháborodást okozott a vatikánban, hogy a francia kormány és a vatikán között valószínűleg teljes szakadásra kerül a dolog.

nem a lábát ide kend többet be ne tegye, az én földembe az ásóját bele ne ártsa. A mit végzett kend, fölmérem, a bérít megküldöm . . . Isten birivel . . . Vén madzaglopó! . . .

— Hejnye . . . — méltatlankodott János, — hejnye, hejnye . . . Ha ember volna az asszonyosság, de vágnám oldalba evvel az ásóval . . . Így meg hát! Jól van no . . . A mit föléstem meg, a föld két kvadrát, hat öl . . . Isten! Isten!

III.

Csak megidéztek azért Jánost tanunak. Azt hitte, a szeme kettőzódik, annyi volt odabent a tanuasszony, tanulány. Alsó, fölső, végső átalellen való szomszédság cselédsége mind. Hanem ember csak egymaga, ő. Oszt de hogy vallottak azok ide is, oda is. Majd-majd kibökönt belüle a szó, hogy nem igaz, nem igaz, fele se, tizedrésze se, századrésze se, de csak türtőztette magát, még rékeríti a bíró a sort. Akkor előlépett és semmi kérdést se várva, kitört belőle a zokszó.

— Alássan megkövetem a tekintetes urat előre, engem feleltetni se tessék, csak csukason be, de mindjárt! . . .

A bíró megütöközött:

— No?

— Alássan kérem, soha se láttam a tömlőzöt belül, tudom, hogy az lesz a napszámom, ha meg nem esküdök. Már pedig engem inkább az egér kezdjen ki ott, mint hogy én hummi haszontalan asszonyok csunyaságába avatkozzak ember létemre . . . Ugy sincs most dologidő, tessék csak bátran becsukni!

Beteg nagyherczeg.

Weimar, decz. 31. A nagyherczeg állapotáról tegnap este 10 órakor a következő orvosi jelentést adták ki: Este 7 órakor gyöngeség állott be. A betegnek nincs fájdalma, de állapota nagyon komoly. Ma reggel 7 órakor a következő jelentést adták ki: Éjfél után fenyegető módon ismétlődtek a gyöngeségi rohamok, a melyek még 7 órakor sem szüntek meg. A betegség lefolyása eddig nem volt fájdalmas. A szív működése veszedelmesen gyöngül.

Véres választás.

Madrid, decz. 31. Vivarban (Granada tartomány) egy választás alkalmával véres zavargásokra került a dolog. Két embert megöltek, tizenegyet súlyosan megsebesítettek és sokan könnyű sérülést szenvedtek.

Hányan vagyunk?

(Megkezdődött a népszámlálás.)

Arad, december 31.

Aradváros területén a népszámlálás megkezdődött. A számláló biztosok már kiosztották a statisztikai hivataltól megküldött számlálólapokat, melyeket a napokban össze fognak gyűjteni. Mivel sokan még most sincsenek tisztában azzal, mikép kell a számlálólapokat kitölteni, röviden összefoglalva elmondjuk, mi a teendő.

Minden lakó ugynevezett számlálólapokat kap, még pedig annyit, ahányan abban a lakásban vannak. Ezeket a lapokat vagy maga tölti ki, vagy ha nem tudja kitölteni, akkor a számláló-biztos írja meg.

A számlálólapokat január elsejéig kitöltve, vissza kell adni a háztulajdonosnak, mert január másodiktól kezdve a számláló-biztosok házról-házra járnak és a háztulajdonostól visszaveszik a kiosztott nyomtatványokat.

A számlálólapokat pontosan és lelkiismeretesen kell kitölteni, mert azt, aki tudva hamis, vagy valótlan adatot vall be, vagy az adat szolgáltatását megtagadja, száz koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetik. A lakosságnak az adatok pontos és lelkiismeretes kitöltéséből semmiféle kára nem származhatik, mert az utasítás hangsúlyozza, hogy a népszámlálási adatok sem adóztató, sem valamely egyéb célra, csakis statisztikai célra használhatók fel. Ez különösen az egyszerű népnek szól, mely a népszámlálást mindig ellenséges szemmel nézte, mert azt hitte, hogy új adót akarnak kifundálni belőle.

Az utasítás arról is intézkedik, hogyan kell kitölteni a számlálólapot, melyen huszonek kérdés van. Az anyanyelvre nézve azt mondja az utasítás, hogy anyanyelv gyanánt a valósághoz hiven mindenkinek azt a nyelvet kell bejegyeznie, melyet magáénak vall és melyen legtökéletesebben és legszivesebben beszél. Ennélfogva megjegyzendő, hogy ámbár az anyanyelv a legtöbbször azonos azzal a nyelvel, melyet kiki gyermekkorában és rendszerint anyjától tanult meg, az anyanyelven még sem kell „anyánk nyelvét“ érteni, mert nincs kizárva, hogy más nyelven beszélünk szivesebben és tökéletesebben, mint amely anyánké. Különösen akkor, ha valaki gyermekóvában, iskolában vagy más érintkezés útján az anyjától különböző más nyelvet tanult meg jobban és ezt vallja a magáénak. A még beszélni nem tudó csecsemőknél és némáknál anyanyelv gyanánt a család nyeive irandó be.

Megjegyzendő továbbá, hogy ugy anyanyelv, valamint más beszélt nyelv gyanánt is mindig csak élőnyelv írható be, ennél fogva a latin, vagy héber nyelvet nem lehet beírni.

Aztán látta, hogy asszonya háta mögött szótlan megjelenik a hazajött helypénzszedő, nyalábra kapja, viszi be, akárhogy rug, kapál, harap, akármilyen sárgaföldes lesz a képétül a szakállá.

— Na, — rántja ki magát János, — most lesz jó elfüstölni, még a hadak pihennek.

De biz, éppen a tornác előtt, elfogta kibörtököt asszonya. Sirt, jajongott, majd a nyakába borult az átaljásnak:

— János, ó János! Mit tett velem ez a nagyon fertelmes, az a nagyon kutya! Hanem hiszen kend is hallotta, kend is majd megmondja!

János ártatlanul szitta a pipáját:

— Mit mondjak meg lelkem asszonyom?

— Majd a gyalázatomat, János, a törvényben . . . Kend mindent tud, kend mindent hallott.

János az ásója hegyit pöcözögte:

— Én lelkem asszonyosság? Hogy én? . . . Sose hallottam én, egy mária-hang sem sok, annyit se . . .

Elkänné megrázkódott:

— Micsoda? Oszt van kendnek Istene?

— Már hogyne volna, kérem szépen. Még az oláhczigányoknak is van.

— De lelke nincs kendnek! Nem igaz! Nincs, ha a szegény özvegy asszony igazságát lehazudja.

— De mikor mondom, hogy én semmit se tudok . . .

A szegény özvegy asszony abbahagyta a sirást, utat mutatott az emberének:

— Alé! Hiszen majd ad nékem az Isten becsületes embert, a ki mellettem vall . . . Ha-

A családi állapotnál csakis a törvényes állapot veendő tekintetbe. Az irni és olvasni tudásra vonatkozó rovat kitöltésére nézve megjegyzendő, hogy itt nem elégséges az „igen”, vagy „nem” szókkal felelni, hanem ír és olvas, csak olvas, sem ír, sem olvas szavakkal kell válaszolni.

Tényleges szolgálatban álló katonákról, kiknek rendes lakása valamely katonai épületben, vagy hadihajón van, számláló lapot nem lehet kitölteni, mert ezek összeírásáról a katonai épület, vagy hadihajó parancsnoka külön lapon gondoskodik.

A kínai békeszerződés.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Berlin, december 31.

Waldersee gróf jelenti Pekingből 29-iki kelettel: A dél felé menekült kínai csapatokat Priess lovasszázada Hokienig (Pekingtől délnyugatra mintegy 160 kilométernyire) üldözte, a hol széteszlottak és részint dél felé, részint délnyugat felé menekültek. Gruber hadoszlopa Linancsönnél, Pautihszientől keletre 21 kilométernyire rátalált a legnagyobb hadiszerekre, a melyeket a Lutaiba menekült csapatok, a melyek hosszabb ideig Pautihszien környékén tartózkodtak, otthagytak. A készletek Krupp-féle gyorstöltő ágyukból, Maxim-ágyukból, fegyverekből, sáncszereközökből és távirószerkekből állottak.

Berlin, december 31.

A Wolff-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A kínai meghatalmazottak tegnapi értesítették a diplomáciai kar doyenjét, hogy császári ediktumokat kaptak, a melyek utasítják őket a közös jegyzékben foglalt követelések elfogadására és egyúttal a katonai expedíciók beszüntetését kívánják.

Konstantinápoly, december 31.

A nagykövetek és követelek tegnapi értekezlete a porta által a nemzetközi egészségügyi bizottságba önkényesen kinevezett új török tagnak és segédfelügyelőnek a dolgával foglalkozott. Valamennyi diplomáciai képviselő megegyezett abban, hogy a nemzetközi egészségügyi tanács prerogatívájának ezt a megsértését okvetlenül vissza kell utasítani. Ráműtattak arra, hogy a portának ez az eljárása arra a szándékra vezetendő vissza, hogy szétrobbantja a nemzetközi egészségügyi tanácsot. A delegátusok azonban mindennek dacára tovább is meg fognak jelenni a tanács ülésén.

London, december 31.

A Times pekingi tudósítójának egy e hó 28-án kelt terjedelmes táviratát közli, a mely élesen bírálja a németek csillii operációit. Azt mondja, hogy nagyon szigorúan járnak el a büntetéseknel, a melyeknek állítólag sok ártatlan ember esett áldozatul. A tudósító szerint a németeknek ez az eljárása az angolok tekintélyének is árt, a kik állítólag Waldersee gróf főparancsnoksága alatt állanak, holott egyetlen angol tiszt sincs Waldersee gróf haditanácsában.

Páris, december 31.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből: Csing herceg és Li-Hung-Csang egy császári ediktumot adtak át a követeknek, a melyben a császár kijelenti, hogy Kína elfogadja a hatalmasságok jegyzékét és utasítja a meghatalmazottakat, hogy kezdjék meg a tárgyalásokat az ellenségeskedés megszüntetése tárgyában.

Páris, december 31.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből: Csing herceg és Li-Hung-Csang tudatták a követekkel, hogy a császár azt az óhajtását fejezte ki, hogy a béketárgyalásokat siettesse és hogy február végén vissza akar térni Pekingbe.

London, december 31.

A Times-nak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A kínaiak a közös jegyzék valamennyi feltételét elfogadták és erről külön követekkel formális nyilatkozatot küldtek át azzal a

kéréssel, hogy a tárgyalásokat azonnal kezdjék meg és az ellenségeskedéseket szüntessék be.

London, december 31.

A Daily-News-nak táviratozzák Sanghaiból tegnapi kelettel: Li-Hung-Csang azt táviratozta Seng taotájának, hogy a kínai kormány fölhatalmazta a meghatalmazottakat, hogy az előzetes békeszerződést a közös jegyzékbe foglalt feltételek alapján írják alá.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Délután: A baránykák, operette. Bete: A gyimesi vadvirág, népszimű. (Páros bérlet.) Szerda: Bolond, bohózat. (Páratlan bérlet.) Csütörtök: Romeo és Julia, tragédia. Beregi Oszkár vendégfelléptével. (Páros bérlet.) Péntek: Armány és szerelem, dráma. Beregi Oszkár vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.) Szombat: Kisértetek, dráma. Beregi Oszkár vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

* Molnár László bucsufellépése. A hős szerep körére mint állandó vendégnek szerződött Molnár László tegnap este Dózsa György-ben bucsuzott el az aradi közönségtől, mely őt mindenkor szívesen látta a színpadon. A bucsuelőadáson erőteljes drámai alakítást mutatott be; minden nagyobb jelenete után nyílt színen is megtapsolták a derék művészt. Mellette kintütek Turchányi Olga, ki a Hegedős szerepében erőteljes szavallatával minden egyes költemény után zajos tapsokat aratott. Jól játszottak még, Menszáros Margit, ki szemrevaló szép parasztleány volt, Palágyi, Hegyessy és Fejnyéry.

* Szulamith. Vasárnap délután egy évi pihenés után Szulamith került színre jó előadásban. A főbb szerepeket Parlagi Kornélia, Rédei Szidi és Érczkövy játszották kifogástalanul. Odry kis szerepében is felülmulhatatlan volt. Szadai a legdrámaiasabb jeleneket rontotta el izlettelen és helytelen tulzásaival. Boda Ferencz az imát Soós Emil pedig a Kohl-Nidret énekelte, utóbbi bizony nem a legnagyobb hatással. A színház tele volt.

* Megtagadott pályázati-díj. Annak idején nagy dicséretnek között emlékezett meg a sajtó arról a hagyományról, melyet Mészáros István tett a magyar drámairodalom fellendítése céljából. A nagylelkű végrendelező ugyanis 4000 koronás pályadíjat tűzött ki drámai művekre. A nemzeti színház igazgatósága erről tudomást szerezvén, egy udvarias átiratban megkérte a nagylelkű hagyományozó családját, hogy kegyeskednék a végrendelező akaratához képest a 4000 korona pályázati összeget kiadni. A család azonban ez udvarias kérelmet ugyanoly udvariassággal megtagadta, hivatkozva arra, hogy az örökhatyó feljegyzés között ilyen intézkedést nem találtak.

* Sikerült műkedvelői előadást tartott a pankotai jótékony négyzet december hó 29-én. Előadásra került Engéne Labich „Ajánlott levél” című egy felvonásos vígjátéka, és Gondinet „Valami hibája van” című egy felvonásos vígjátéka. A két szindarab között Dr. Werner Miklósné urnő nagy hatással adta elő Illovay Hugó „Oh ezek a férfiak” című monológját. A vígjátékokban szereplők helyüket mind derekasan megállták. Azt hitte a nézőközönség, hogy nem is műkedvelők, hanem hivatásos színészek játékaon gyönyörködik, oly tökéletes volt az összjáték. Semmi lámpaláz, semmi fél-szeg mozdulatok. Az ajánlott levél című vígjátékban korrekt alakítást produkált Schweitzer Jolán k. a. Abonyi Lórika k. a. mindkét szerepében mint nélkülözhetetlensége tudatában lévő szobaleány enni való volt a közönséget nyílt tapsra ragadta. Ily Margit k. a. (Cecile süldő menyecske) jól átértett szerepében kitűnő volt. A bájos megjelenésű hölgy tökéletes játékaival elragadta a közönséget. Derűtséget keltett Fülöp Adolf mint amerikai Fongaston. A többi szereplők Kämmer Ádám, Beke Béla és Nyéki Miklósrnak mindhármán nagyon megérdemelték a közönség meleg elismerését. Az est sikerén

Werner Miklós dr. és Niedermayer Gellért áradoztak.

* Laboremus. Björnson Brjónstjerne új drámán dolgozik, a melynek Laboremus! (Dolgozunk) a címe. A nagy norvég drámaíró új művét Párisban fogja befejezni, a hova karácsonykor érkezett. Björnson Párisban vejenek, Langen Albertnek a vendége.

A rektort lemondatták.

(Néppárti győzelem az egyetemen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 31.

Nem bizonyult igaznak a tudományegyetem központi irodájának az a hivatalos jelentése, hogy Rapaics Rajmund doktor, az egyetem rektora, megmarad ebben a méltóságában. A czáfolat dacára valóban bizonyult, hogy Rapaics Rajmund tegnapi kelettel levelet írt Ponori Theurewk Emil prorektorhoz, akivel ebben a levélben tudatta, hogy a rektori tisztségről lemond.

Ha ez a lemondás valóban egészségi vagy egyéb személyes okaiából és spontán elhatározásból történt volna, semmi szó se volna hozzá. Legfeljebb sajnálni lehetne Rapaics elhatározását, vagy nem sajnálni, a hogy a kedvünk tartja.

De ez a lemondás, amely mint bizonyossá vált, valójában nem lemondás, hanem lemondás. Az a befolyás, amely néppárti szellemet akart heplántálni az egyetemre, amely az ifjúság egy részének lelkét máris megmetelyezte, amely egy gyerekcsinyből vagy ostoba véletlenből országos botrányt iparkodott gyártani, amely a felekezeti tanokat az egyetemre is át akarta vinni, s a keresztet veszélyhíntőknek próbálta felhasználni, ez a befolyás megtalálta az utat az egri érseki aulába is (nem is volt nehéz az utat megtalálnia) s innen indult ki a kedvezményezés, amely Rapaics Rajmund lemondását eredményezte.

Rapaics Rajmund egri áldozó pap engedett az egri egyházmegye fejének s beadta lemondását. Ez természetesnek látszik. Nem szegülhet ellen az alantas ilyen magas feljebbvalója akaratának. De természetellenes és türhetetlen, helytelen és minden körülmények között megokadályozandó, hogy az egyetem vezetését akár más egyházközség intézze, hogy az egyetem dolgait bármely magas állású és tiszteletreméltó főpap vezesse.

Magának a lemondásnak előzményei ismeretesekek. Az áldatlan hajsza után, amit a néppárt a letördelt keresztiek miatt kezdeményezett, rábirták az egyetemi ifjúság néppárti részét, hogy kérvényben azt kívánja Wlassics Gyula kultuszminisztertől, az egyetem minden egyes termében egy-egy keresztet függesztessen a falra, jelül az egyetem katolikus voltának. Noha senki se várta e kérdés teljesítését, noha senki se hitte, hogy a sok kereszt katolikusabbá tesz, mint egyetlen kereszt vagy egyetlen elnevezés, a miniszter mégis leküldötte a kérvényt az egyetemi tanácsnak, hogy mondjon véleményt az erőszakolt és mondvacsinált kérdésről.

Az egyetemi tanács viszont a fakultásoktól kért véleményt. Ezek közül a jogi kar és természetesen a hittudományi is úgy nyilatkozott, hogy a kérés teljesíthető, az orvosi és a bölcsészeti fakutás viszont a kérelem teljesítése ellen nyilatkozott.

Az egyetemi tanácsra maradt tehát a véleménymondás kötelezettsége. A tiztagu tanácsból nyolczan voltak jelen az ülésen. Távol maradt Timon Ákos és Rapaics Rajmund, Theurewk Emil elnökléte alatt folyt le a gyűlés s a szavazó hét tanács tag négy szóval három ellen kimondotta, hogy a kereszt nem helye-

zendő el a tanterekben. Legalább ők nem ajánlják a miniszternek.

Noha csak formailag volt lényeges a tanács véleményadása, — a döntés mindenestre a minisztert illetően meg, — a néppárt mégis viszályt próbált csinálni még a tanács véleményadásából is. A rektor személyét kezdték támadni és bántani. Azt hozták föl, ha Rapaics Rajmund jelen van és elnököl az ülésen, akkor Ponori Thewrewk Emil egyszerű szavazó tag lett volna, aki bizonyosan a kereszt elhelyezése mellett nyilatkozik. Ebben az esetben lett volna négy szavazat négy szavazat ellen és Rapaics Rajmunda vár a döntés. Szóval azt sütötték ki, hogy ha ő jelen van az ülésen, akkor a tanács határozata éppen az ellenkező lett volna.

Ezért szőritették rá a rektort hosszas munkálkodással és az egri főgyház befolyásának kihasználásával, hogy mondjon le rektori méltóságáról.

Ezt a lemondást most már sikerült ki-erőszakolniok.

Hogy ezzel ismét fölakarták kavarni a kérdést, ismét föl akarták szítani a szenvedélyeket és ismét a terrorizmus fegyverét akarták az igaztalan harcba belevinni, azt hisszük, mindenki előtt világos. Hogy pedig ezt a célt nem érhetik el és nem szabad elérniök, bizonyára ez is világos mindenki előtt.

A döntés a miniszter kezében van. S a miniszter nem dönthet másképp, mint ahogy az igazság, a jövő béke és az egyetem magas hivatása követeli. A miniszterek ép úgy meg kell őriznie az egyetem belső békéjét, mint ahogy ki kell a kapui közül zárni minden külső befolyást, minden belső villongást és minden politikát.

Akár megmarad Rapaics Rajmund a tiszt-ségében, akár nem, az egyetemnek tudományos intézetnek kell maradnia, és nem szabad se politikai, se felekezeti harctérre válnia. S ha a néppárt a kereszttel akarja ezeket a harczokat az aulába bevinni, akkor a néppárt vétett a kereszt szentsége ellen és nem az, aki a békét védelmezi.

Az izraelita nőgyelet estélye.

(Végleges műsor; rendezőség.)

Arad, december 31.

Az aradi izr. nőgyelet január 5-iki estélyét előkészítő bizottság ma állította össze a végleges programot, az egyes számok sorrendjét s a rendezőség férfi tagjainak névsorát.

A megállapodásokat a következőkben tesszük közzé:

Műsor:

I. Wagner: „Tannhäuser-nyitány“. Előadják zongorán Fleischer Ilonka és Löffler Margit urhölgyek.

II. a. Heymann: „Ja du bist mein.“

b) Böhm: „Waldeufel.“

c) Oelschlegel: „La Fidele“ éneklí Popp Vilmosné urnő, zongorán kíséri Unger Mór ur.

III. Tábori Róbert: „Éva busulásra adja magát.“ Monolog. Előadja Fodorné Assael Melanie urnő.

IV. Élőképek:

I. Csoport:

1. Ne duzzogi, (Schultheisz képe.) — Hann Margit urhölgy, Losonczy Zoltán ur.

2. Női Páris. (Skuteczky.) — Bing Béláné urnő, Bauer Géza, Kende Arthur, Radó Izsó urak.

3. A modern Páris. (Skuteczky.) — Assael Józsefné urnő, Stein Margit urhölgy, Werner Mariska urhölgy, Török Ferencz ur.

4. Bájós modellek. (Andreotti.) — Deutsch Arthurné urnő, Török Paula urhölgy, Bing Hugó ur.

Szünet.

II. Csoport.

5. Fény és Árny. (Excelsior.) Neuman Margit urhölgy, dr. Huszár Odön ur.

6. Az idegen tünemény. (Kaulbach.) Vajda Margit urhölgy, trenckheimi Ulrich Marianne urhölgy, Pohl Károly ur, Wallfisch Palika és Irénke.

7. Vadrózsa. (Heiderösch.) Kaulbach, Löffler Irma urhölgy, Török Ferencz ur.

Szünet.

III. Csoport.

8. A dal. (Kaulbach.) — Dr. Singer Jánosné urnő, Münz Jolán urhölgy.

9. Felköszöntő. (Orlay.) — Deutsch Elza urhölgy, dr. Radó Károly ur, Zubor Andor ur. Az élőképeket Odry Lehel ur rendezzi.

A rendezőbizottság férfi tagjai:

Auszterveil László dr., Bácskai Béla dr., Bing Ferencz, Baross Dezső, Baross Zsiga dr., Benedek Árpád, Benitzky Kálmán, Bing Hugó, Bökényi Arisztid, Dániel Dezső, Endre és Péter, Deutsch Sándor, Dományi János, Domonkos Gyula, Dörner Emil, Eliás Simon, Eles Béla, Eles Géza, Faragó Rezső, Fisch Gyula, Fischer Jenő dr., Grob Jenő, Grosszmann Gyula, Hady Antal, Halmos Oszkár dr., Hann Alajos, Hanthó Jenő, Herics Tóth Lajos, Herz Andor dr., Huszár Odön, Istrai Géza, Jakabffy Gyula, Jakabffy Lajos, Jellinek Henrik dr., Kell Lipót dr., Kell Lajos, Kende Arthur, Kertész Miksa dr., Kintzgy Béla, Kneffel Lajos, Köpf János dr., Köpf Kálmán, Kövér Antal, Laczay Gyula, Laczay István, Leitner Ernő, Losonczy Zoltán, Lusztig Andor, Miklós Gyula dr., Mandl Vilmos dr., Mairovitz Emil, Mezei Andor, Molnár Géza, Nemess Géza, Nachtnébel Gyula, Nikolics Sándor, Öry Aladár, Párcz Béla dr., Petkó Zoltán, Polonyi Jenő dr., Purgly Emil, Radó Izsó, Ransburg Sándor, Reinhart Gyula, Reinhart Kálmán, Reisinger Ferencz dr., Révész Mór dr., Rosenberg Miksa dr., Rozsnyai József, Rozvány György, Salgó Miksa, Schön Oszkár, Schwarcz Hermann, Schwarcz Adolf, Sándor Ede, Schauer János, Somló Armin dr., Sugár Jenő dr., Szalay Arnold dr., Szalay Béla, Szalay Dezső dr., Szalay Géza, Szende Tivadar dr., Seidner Rezső Székely Zsiga, Szontagh Gusztáv, Tabakovits György dr., Török Ferencz, Uray József, Vogl Manó, Vajda Iván, Werner Miksa dr., Vinter Frigyes, Zubor Andor, Zima Tibor.

Egy mistikus színházi szerződés

— Miért kap Székely Irén magas gázsit? —

Arad, december 31.

Egyik nagyváradi lapban a napokban a következő kis hír jelent meg:

Somogyi Károly szerződte előnyös feltételek mellett Székely Irént, a ki így virágvasárnaptól kezdődőleg megváltik mostani állomásától. A Somogyi áldozatkészességét csak dicsérhetjük, mert az új primadonnával a vidék egyik starja költözik hozzánk.

Későbbben arról is irtak a lapok, hogy Somogyi Beregi Oszkárt, Komáromi Mariskát, Blaha Sárkát is óhajtja szerződtenni.

Még a laikus színházi ember előtt is fel-tűnhetett az, hogy Somogyi milyen drága erőket kötött társulatához. Mert valószínű, hogy sem Beregi, sem Komáromi Mariska, sem Székely Irén nem ingyen fűtés és világítás fejében szegődtek a nagyváradi direktorhoz, hanem avval a feltétellel, hogy nevük után csinos summát jegyezthessenek be a Somogyi könyveinek teher-lapjára. Most tehát a jól ismert fiumei czápa gyanánt hamarosan felbukkant az a kérdés, hogy miként tud egy szegény vidéki igazgató ilyen nagy honoráriumot igénylő attrakciókat beállítani a színházba?

És ez az igen közelfekvő és — valljuk meg, — bosszantóan logikus kérdés, a fent említett tengerparti háziállat szívósságával, következetesen fenn is tartotta magát, mert

hiába az emberek mindnyájan kíváncsiak. A felelet késett máig a mikor is egy eléggé hirtelt érdemlő verzió kelt szárnyra, mely némi-képpen világot vet ennek az izgató aktuálisnak misztériumára.

Székely Irén — így írja a kolozsvári *Ujság* című lap — kap 1600 korona havi fizetést egy hónapi színidőt, havonként tizenkétszer köteles játszani, minden fellépési többletért száz korona pótdíjat kap, ellenben tizenkettőnél kevesebb föllépés esetén a rendes havi fizetés csorbitatlanul marad.

Nos hát ezt az összeget Somogyi direktor csak részben fizeti. A többi forintokat egy igen gazdag ur számlálja le. Ne tessék megjedni nem indiszkrét pletykáról, — csupán csak magasabb intrikáról van itt szó. Ennél a kérdésnél Székely Irén tisztán és kizárólagosan figuránsként szerepel — talán nem is tud a dolgról — és az eset szenvedő tényezője: Megyeri Dezső a kolozsvári színház friss bérlője. Az az igen gazdag ur ugyanis, — udvariasan és gyengéden szólva: nem igen szíveli Megyeri Dezsőt, néminemű előző, egymásközi viszonyok miatt és főképp azért: miért ép Megyerit neveztek ki ide igazgatónak.

Ez az igen gazdag ur tehát — miként a sziu-indiánok a fehér ördögök skalpjára, azonképen ő a jó isten tudja mire — megesküdött, hogy egy speciális és mindenestre költséges boszut fog állani a jövevény Megyerin. Tudta, hogy Megyeri most egy expressz-vonat gyorsaságával szervezi a társulatot, s természetesen azt ambicionálja, hogy kitűnő vonzerőket szerezzon meg magának. Ez tehát a Megyeri Akhilles sarka.

Az igen gazdag ur tehát elzónázott Nagyváradra s ott purpárlézott Somogyival:

— Uram — mondta neki — szerződtesse ide Székely Irént. Ne sápadjon el. Ön csak néhány száz forintot fizessen neki, a többiről én gondoskodom. Így elhalászszuk Megyeri elől a kolozsváriak kedvencét, s az ottani közönség duzzogni fog ezért. A Megyeri most sem igen erős lábon álló populáritása csorbulni fog s talán elröppennek a sóhajok is: „Nem úgy van most, mint volt régen“ . . . . S ekkor nyugodtan meghalhatok, mert ez nekem annyi, mint másnak Nápolyt látni . . . .

Igy meséli ezt a fáma. A legörvendetesebb mindenestre az, hogy az igen gazdag ur saját szerű cselszövevényének hasznát a művészet szüri le. Mert Istenem, ha az igen gazdag urnak nem jutna eszébe „fondorkodni“ — hogy kaphatott volna ez a szeretetreméltó énekesnő ilyen méltányos gázsit.

Emeljünk hát kalapot az igen gazdag ur előtt. Isten éltesse őt.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 5. Az aradi izraelita nőgyelet estélye (Fehér Kereszt.) — Az új-aradi vöröskereszt-egylet táncszestélye (Martini-vendéglő.)

Január 12. A pankotai kereskedők táncszestélye (Fehér Kereszt.)

Január 19. Az aradi mérnök-és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári iskola.)

(=) A pankotai kereskedők a községi utcai lámpák felállítására és világítására alapja-javára a Fehér Kereszt szálloda nagytermében jótékony célú táncszestélyt rendeznek. A rendező bizottságtagjai: Kócsa Károly, elnök. Dr. Werner Miklós, alelnök. Abfall Ferencz alelnök. Soltz Gyula, pénztáros, Kämmer Ádám, jegyző, Pülöp Adolf, ellenőr. ifj. Menczer Adolf, cigányvajda. Barna Lajos, Beamter Odön, Bäck Adolf, Duffek Kálmán, Henny Elek, Kaufmann Károly, Néczin Károly, Pavlovits Ignác, Pavlovics Constantin, Palkó Lázár, Petrovics János, Róth Sa-

mu. Belépti-díj: Személy-jegy 2 korona, család-jegy 4 korona. Kezdeté esti 8 órakor.

(=) Az aradi izr. nőegylet estélyéhez újabb a következő *tombolatárgyak* adományoztattak: Özv. Bing Bernátné urnó: 1 doboz csukorka, 1 hamutartó, 1 dob. szobafüstölő, 1 kézmelegítő. *Buchsbaum* Emma urnó: 1 fényképtartó, 2 kis virágváza, 1 hamutartó. *Glück* Dezsóné urnó: 2 tüpárna, 1 hamutartó, 1 kézimunkatáska, 1 kész kis terítő, 2 olvasó jegyzék, 1 lámpaernyő, 1 levéltartó, 1 levéltartó (fali). *Glück* Károlyné urnó: 1 csinos vajtartó, 1 disztárgy, 1 parfümtartó, 1 naptár, 1 sőtartó. *Halász Jenőné* urnó: 1 hamutartó, 1 doboz csinos levélpapír, 1 virágváza. *Herzel* Bernátné urnó: 3 könyv, 1 díszes virágtartó, 1 kávégép. *Kohn* Józsefné urnó: 1 takarékpersely, 1 névjegykosár, 2 csukorhintó, 1 sőtartó, 1 fali gyufatartó, 1 csukortartó. *Lóbl* Gyuláné urnó: 3 szép virágváza, 1 cukorszeleny, egy kis üveg pohárral. *Lévai* Adolfné urnó: 2 porcellán figura, 1 minta kosár, 1 miniatúr bicikli. *Polgár* G. ur: 1 nagy olajfestmény díszes falkéren. *Reich* Józsefné urnó: 1 hamutartó, 1 gyufatartó, 1 disztárgy, 1 zsebkendőtartó, 1 gombostüpárna. *Roth* Henrikné urnó: 1 bonbonier, 1 óratartó, 1 kis tüpárna, 1 pár festettsache. *Spitzer* Rudolfné urnó: 1 levélnyomó, 1 szép legyező, 6 kis gyümölcsés (tokban), 1 finom illatszer (tokban), 1 gombostüpárna. *Spitz* Ernestine urnó: 1 porcellán tintatartó. Özv. *Schreyer* Menyhértne urnó: 2 szalvéta, 3 tálcakendő, 1 asztalkendő. *Szabó* Albertné urnó: 3 faldisz, 3 szép figura, 1 levélnyomó, 1 virágváza, 1 gyufatartó. Dr. *Tolnai* Jánosné urnó: 2 kis virágváza, 1 szép keztyűtartó, 1 pénz-tárca, 1 plache zsebkendőtartó. *Winter* Adolfné urnó: 1 diszkötésű könyv, 1 szép nipp, 2 csinos gombostüpárna, 1 tintatartó, 1 szép levélnyomó. *Wadovszky* Gusztávné urnó: Petőfi összes költeményei és 5 könyv, 2 japáni virágváza, 1 gyufatartó. E nemessziv adományokért halás köszönetét fejezi ki az elnökség nevében: *Éles* Arminné alelnök, rendező biz. elnök.

Új hadnagy urak

(A tartalékosok előléptetése.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjától. —

Arad, december 31.

A tartalékos honvédtisztek után a közös hadsereg rendeleti közlönye, ma meghozta a közös hadsereg tartalékos tisztjeinek, tiszthelyetteseinek az újévi kinevezését. Ezuttal a csillaghullás igen bőséges volt: összesen 1064 volt egyéves önkéntes nyerte el az arany kardbajt, igen sokat pedig tiszthelyettesnek és hadapródnak neveztek ki. A legnagyobb arányú a kinevezés a gyalogságnál, ahol összesen 688-an léptek elő hadnagygyá, míg a lovasságnál 108, a táborigazdánál 61, a vartüzérségnél 25, az egészségügyi csoportoknál 16 és végül a szekerészcsapatoknál 272. Ezekon kívül tiszthelyettes lett: a gyalogságnál 532, a lovasságnál 3, a táborigazdánál 20, a vartüzérségnél 86: hadapród lett: a gyalogságnál 1200, a lovasságnál 120, a táborigazdánál 413, a vartüzérségnél 135, az egészségügyi csapatoknál 9, a szekerészeknél 144.

A csás. és kir. 33. gyalogezredben tartalékos hadnagyokká nevezte ki a király a következő hadapródokat, illetve tiszthelyetteseket:

Domonkos Gyula, *Nyisztor* Sándor, *Masztig* Emil, *Marossy* Miklós, *Reiszinger* Aurél, *Schön* Oszkár, *Schreyber* Mór, *Filip* András, *Reiszinger* Ferenc, dr. *Krisán* Aurél, *Morocza* Dénes, *Exterde* Kálmán br., *Reinhart* László, *Szöllösy* Zsigmond, *Marcu* Traján, *Grabner* Emil (áthelyezve a 101. gy. ezredhez), *Löwenstein* Lajos (a 37. ezredhez), *Faragó* Márk dr. (a 38. ezredhez), *Halmos* (Hacker) Mór (a 79. ezredhez).

Ugyancsak hadnagyokká nevezte ki a király a következő volt egyévi önkényes tartalékos altiszteket:

Bukovets Ferencz (áthelyezve a 63. ezredhez), *Joanovits* Sándor (áthelyezve az 50. ezredhez) *Hegyessy* Árpád (a 44. ezredhez) *Kohn* József (a 68. ezredhez.)

A tüzérségnél tartalékos hadnagyok lettek: *Szilágyi* Béla, *Szitner* Adolf.

A szekerészeknél: *Gruber* Ernő, *Heppes* Aladár és *Hackel* Emil.

Tartalékos hadapród-tiszthelyettesekké nevezte ki a király a csás. és kir. 33. gyalogezredben a következő volt egyévi önkényeseket:

Tabakorits Dusan, *Groszmann* Alfréd, *Gantner* Rezső, *Kugel* Sándor, *Raucher* Emil (áthelyezve az 50. ezredhez), *Hollender* Emil a (64. ezredhez.)

Tartalékos hadapród-örrmesterek lettek a csás. és kir. 33-ik gyalogezredben:

Lévay Árpád, *Domsa* Sándor, *Szabó* József, *Radó* Izsó, *Czedik* Lajos, *Vass* Emil, *Popovits* Mihály, *Messzer* Miksa, *Kormos* Elemér, *Strauss* Emil, *Staufner* András (áthelyezve a 62. gyalogezredhez), *Máday* Sándor, *Földes* Miksa és *Károlyi* József.

A csás. és kir. 33. gyalogezredtől a honvédséghez helyeztetek át a következő tartalékos hadnagyok:

Czédly Károly dr., *Seidner* Móricz, *Kremmer* József, *Szántó* Gyula, *Ring* Béla, *Jellinek* József, *Kende* Arthur, *Szalay* Károly, *Kardos* József, *Jurosevits* Adolf, *Hödl* Lajos, *Steigerwald* Károly, *Blaskovits* Erneszt és *Egry* Ferencz.

A honvédség kötelékéből elbocsátott: *Popeszkü* György 8. honvédség gyalogezredbeli tartalékos honvéd segédlelkész. Végül *Törös* Béla 8. honvédség gyalogezredbeli főhadnagynak tiszti rendfokozatáról kért lekötésének elfogadtatott.

A közönséghez.

Január elsejével tizenhatodik évfolyamába lép az *Aradi Közlöny*. Lapunk az elmúlt tizenöt év alatt a törhetlen szabadelvűség és demokrácia szolgálatában a vidék legnagyobb, legterjedelmesebb napilapjává lett.

Ugy érezzük, hogy az *Aradi Közlönynek* nem kell programot adnia. A nagyközönség szócsöve voltunk eddig, az akarunk maradni a jövőben: is. A lap tartalmát illetőleg arra törekedtünk, hogy az *Aradi Közlöny* a fővárosi lapokkal való versenyben is megállja helyét.

Az *Aradi Közlöny* azonban célul tűzte maga elé, hogy nemcsak tartalom tekintetében akar gazdag lenni, hanem külsőségeiben, kedvezmények dolgában is nyújtani fogja a nagyközönségnek mindazt, amit napilap nyújthat.

Több fővárosi és vidéki lap példája után indulva, de vezéreltetve az olvasóközönségünk iránti szeretettől is, elhatároztuk, hogy januártól kezdve minden előfizetőnket bebiztosítjuk

3000 koronára

baleset ellen, természetesen úgy, hogy ezért előfizetőink külön díjat nem fizetnek.

Az *Aradi Ipar- és Népbank* által képviselt *Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságnál* bebiztosítottuk az *Aradi Közlöny* összes előfizetőit baleset ellen és pedig úgy, hogy halál esetében

3000 koronát,

munkaképtelenség esetén szintén

3000 koronát,

részleges munkaképtelenség esetén pedig a 3000 korona megfelelő hányadát fi-

zeti ki az *Aradi Ipar- és Népbank*, mint a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság aradi vezérügynöksége.

Előfizetőink, az előfizetési összeg beküldése után egy rendes biztosítási kötvényt kapnak kézhez, amelynek érvényessége azonban rögtön megszűnik, mihielyt az illető az *Aradi Közlöny* előfizetői sorából kilép.

Ezzel is, mint minden áldozattal, mit a közönség érdekében hozunk, az a célunk, hogy az *Aradi Közlöny* és a lap olvasói között fennálló viszonyt minél melegebbé, szorosabbá tegyük.

Rendezkedés.

(Uj utca a vasúthoz.)

Arad, december 31.

Ismeretes városépítési törvény, hogy a nagyvárosok terjeszkedési irányát mindig két tényező szabja meg: a vasúti állomás fekvése és a folyam iránya.

Előttem fekszik Arad szabad királyi város térképe. Ránézek. És im mintha csak czáfolni akarna. A főtől délkeletre és északnyugatra elterülő városrészek a legkevesbbé mutatják a fejlődésnek, a terjeszkedésnek azt a bizonyos csiráját, melyből valaha az a bizonyos prédikációs halott lehetne.

Budapest és egyéb kisebb nagy városokban — most nem a karok világvárosokra hivatkozni a vasut állomások felé a folyó irányban főfelé ezer forintjával — vagyis kettőezer koronájával kelendő, paraszttenyérny nagyságu telkeken épülnek a legjobban jövedelmező, keskeny, de annál magasabb bérházak. Persze ennyire még nem tartunk, de igenis nem vagyunk annyira elmaradva, hogy föl ne vethetném azt a kérdést, mért nem látszik nálunk meg még a terjeszkedni akarás sem, mikor a szerencsés véletlen folytán mindkét tényező összejár?

Magam sem tudnék hirtelen megfelelni a kérdésre; és pedig azért, mert igen sok oka van; kisebb-nagyobb, tárgyalható és nem tárgyalható, de mind olyan mi kölöncz ólomsúly a fejlődés madártestén. Ne rendezzünk tehát, hanem csak rendezkedjünk!

Nincs egységes városrendezési tervünk és szabályozási a Széchenyi-malom, a fa-lerakodók stb. mind olyan nagy tönkök, melyekbe most hirtelenben nem vágom a fejszemet csak megint a sok kisebb közül választok ki egyet, mi megérdemli hogy beszéljünk róla, mert e helyen a rendezés nem ütközik nagy akadályba és mégis egész városrészt teremthetne egyszerre.

Íme itt van egy a *Ferencztér*, *Karolina-utca*, *Főut*, *Liget-utca* és *Orcey-utca* által határolt óriási telek tömb.

Csak megközelítőleg a térképről lezirkalmazva 550 méter hosszú és 300 méter mély. Mélynek mondom, mert jelenleg csak a Fő-uti rész érvényesül.

Ezt az óriási telektömböt csak a *Nádor-utca* metszi — az is keresztben. Tehát minden telek, melynek a Fő-utra frontja van 130—150 m. mély. Ha most hozzávesszük még azt, hogy egy lakóháznak, vagy bármily nagy bérháznak építéséhez 40—60 m. telek mélység mindig elegendő, világos, hogy egy a Fő-uttal párhuzamos utcának kihatása ezen városrészen létkérdése.

Nézzük, mibe kerülne ez a kis császár-metszés?

Nem lévén a városnak ezt tárgyaló és közkézen forgó szabályrendelete, nem tudom pontosan kiszámítani, mekkora telekrészt kel-

ene a telektulajdonosoknak ingyen átengedniök; de ha a többi nagyobb város építési szabályrendeletei szerint feltételezem, hogy a telektulajdonosok jobbról-balról az új utca számára 6—8 méter széles sávot engednének át a városnak ingyen és neki 6 vagy 8 métert kellene megváltani, az még mindig csak 3000—4000 négyzetméter legfeljebb 2 és fél koronájával megváltandó telek volna, tehát 7500—10,000 korona telekvétel és megfelelő utcarendezési befektetések.

Amde mit nyer a város és mit nyernek a telektulajdonosok?!

A város nyer egy 500 méter hosszú utcát, tehát jobbról-balról számítva 20 új lakóházat, melyek a közterheket viselni segítik, és melyek az adómentesség lejártával kamatostul megtérítik a rendezési költséget.

A telektulajdonosok pedig nyernek még egy-egy utcavonalat az új utca felől és még mindig mindegyik telek alkalmas arra, hogy ott a legszebb villa negyed, vagyis előkertben álló ház építtessék.

De közvetve nyer a város még egyebet is. *Iparosai munkát kapnak.*

Nemcsak Aradon pang az építkezés és a vele kapcsolatos ipar, hanem mindenütt.

De éppen Aradon nemcsak a rossz pénzvizonyok miatt, hanem azért is, mert nem igen lehet a telkekben válogatni. Több polgárt ismerek, ki szívesen építene a maga és még egy család számára, de nem kap telket, legalább nem olyant, mely ilyen viszonyoknak, tehát nem eminenter bérházi befektetésnek megfelelne.

Ilyen céloknak legjobban megfelelne az új utca.

Csinálja meg a város minél hamarabb, azt hiszem a mi derék iparosaink szívesen megtartják a keresztelőjét. **Steiner József.**

SPORT.

+ A Meteor kerékpár club összes tagjai felkéretnek, hogy újév délutánján 2 órakor a „Vas” szállodában megjelenni szíveskedjenek. *Az elnökség.*

Szilveszter-esti multságok.

(Vigasságos éjszaka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Régi jó szokás, hogy a mikor az ó-esztendő bucsuzik, az emberek átvirrasztják az éjszakát, hogy az ujszülött esztendő első pillanatában szerencsekívánataik közben szorithassanak kezet egymással.

Mínt hogy azonban a virrasztás így magában unalmas volna, hát Szilveszter apó öreg, bozontos alakját tánczczal, muzsikaszóval, sokok tréfával ugrálják körül, a miközben gyorsabban mulik az idő és hamarabb betoppan a várva-várt, új reményekkel kecsegtető új esztendő.

Az idén igen vigasságos volt a Szilveszter-éji bucsuzkodás. Künt járt *hadi tudósítónk* az alábbi riportban számolnak be a mai multságokról, de csak a nagyobbakról, mert a kisebb társas-összejöveleknél, tánczvigalmaknak se szeri, se száma nem volt.

(A vasuti tisztviselők estélye.)

A vasuti indóház éttermében kedélyes Szilveszter-estét rendeztek a vasuti tisztviselők. Az estély műsorát egy 1 felvonásos vígjáték: *Valami hibája van* nyitotta meg, melynek szerepeit *Regényi Kálmán*, *Khudy Aranka*, *Erdős Dezső* és *Pólyánszky Titusz* játszották. Mind-egyik valóságos színészi-talentummal játszotta

meg szerepét. Főleg *Khudy Aranka* volt tüzzről pattant szobalány.

A következő szám *Korbuly Gizella* éneke volt. A kellemes hangú kisasszony Schubert *Aufenthalt*-ját énekelte, számát magyar dalokkal kellett megtoldani. A zongora kíséretet *Farkas Ernő*, az aradi állomásfőnök látta el.

Az estély számait *Unger Mór* zenetanár brillans hegedűjátéka fejezte be. *Wieniasvzky Faust Fantasie*-jét játszotta el mesteri technikával és bravurral, utána pedig egy magyar ábránddal ragadta el az estély közönségét. Fel-tétlen elismerés illeti meg *Zinner Béláné* urnőt, ki a nehéz zongora kíséretet diszkréten, talentumosan játszotta.

A hangverseny után természetesen táncz következett, tüzes táncz, mely csak reggel felé ért véget. Az estélyen jelen voltak:

Asszonyok: *Mistéth Sándorné*, *Nick Pálné*, *Farkas Ernőné*, *Korbuly Józsefné*, *Erdős Dezsőné*, *Klindy Józsefné*, *Zinner Béláné*, *Chirke Vilmosné*, *Bedeusz Károly br.-né*, *Unger Mórné*, *Regényi Kálmánné*, *Szilágyi Mihályné*, *Gebhart Istvánné*, *Kosztka Emilné*, *Szoepkovszky Teofilné*, *Vendinszky Oszkárné*, *Jakab Sándorné*, *H. Koncz Mártonné*, *Belloni Dezsőné*, *Paulik Józsefné*, *Kovács Jakabné*, özv. *Demsinszky Ödön dr.-né* urnők.

Leányok: *Farkas nővérek*, *Khudy Aranka*, *Sváby nővérek*, *Bedeusz Márta*, *Korbuly nővérek*, *Szenning Mariska* (Budapest), *Kovács nővérek*, *Denk Miczi* urhölgyek.

(Estély a kereskedők körében.)

A tizenkilencedik századtól méltóan bucsuzott el az *Aradi kereskedők köre*. Művészi nívón álló hangversenynek nevezhető az a műsor, a mit a rendezőség összeállított. Az egyesület a mely jelenleg a legtevékenyebb egyesületek egyikének mondható, megmutatta, hogy nem csak a szakdolgozók terén tud elérni számottevő sikert, de tagjainak szórakoztatást is nyújt, még pedig olyat, mely a legkényesebb igényeknek is megfelel.

Az estélyt *Klein Sándorné* zongora játéka nyitotta meg, *Liszt VIII-ik Rhapsodiájával*. Az ő művészi játéka sokkal ismertebb — úgy a tanítás mint a hangversenyezés terén — mint-hogy különös dicséretre szorulna. A termet zsufozásig betöltő hallgatóság nem is nyugodott addig míg a művész egy számmal meg nem toldotta a műsort.

Utána *Faragó Rezső*, a kör ügyvezető titkára olvasott fel saját költeményeiből kettőt *Téli idill* és *Költő kisasszony* címmel. Az ügyesen megírt és előadott költeményeket viharos tapsal hálálta meg a közönség. *Faragót* egyébként elismerés illeti az estély sikerült rendezéseért is.

Radó Sándor a *Benczediák* című vig balladát adta elő nagy tetszés mellett.

Zeneszám következett ezután: *Hubay* csárdajelenetét játszotta el hegedűn *Kell József*. Az egészen fiatal ember a műkedvelőséget tulzárnyaló játékkal gyönyörködtette az estélyen megjelenteket, úgy, hogy egy pár darabbal meg kellett toldania a számát. A zongora kíséretet *Klein Sándorné* szolgáltatta.

Utána a „Kunok” operából énekelt *Szalai Aranka* érzésteljes, kellemes szoprán hangon, majd a tapsviharnak engedve, két magyar dalt adott elő. Az énekesnőt zongorán *Glodzicher Albert* kísérte.

A műsor utolsó pontját fuvola kettős töltötte be, melyet a hangverseny-terem két ismert alakja, *Doka Miklós* és *Schattellesz József* játszott. Az ügyes játékosok szintén két „ráadást” adtak s ezzel a házi-estély műsora befejeződött.

A mint a széksorok kikerültek, *Gyurkovits András* bandája ráhuzott az első csárdásra s az

estélyen megjelentek ropogós tánczczal mentek át a huszadik századba. A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: *Berger Jenőné*, *Beck Józsefné*, özv. *Bene Gyuláné*, *Donáth Simonné*, *Deutsch Samuné*, *Guttman Albertné*, *Geller Izsóné*, *Grosz S.-né*, *Guttman J.-né*, *Herczeg Lászlóné*, *Jankovits I.-né*, *Kell Maniné*, *Klein Sándorné*, özv. *Klein S.-né*, *Krausz Samuné*, *Kovács F. Lajosné*, *Koppich Zsigmondné*, *Lövenstein L.-né*, *Meer Arminné*, *Pichler Herminné*, *Rosenfeld Jenőné*, *Stern I.-né*, *Sugár Józsefné*, *Szücs Vilmosné*, *Szalai I.-né*, *Schwartz Vilmosné*, *Wormser Antalné*, *Weinberger Jánosné*.

Leányok: *Doka Mariska*, *Garai Ilona*, *Grosz nővérek*, *Grosz Francziska*, *Graab Juliska*, *Guttman Berta* és *Margit*, *Klein Ilona*, *Krausz Margit*, *Lövenstein nővérek*, *Pichler Janka*, *Pichler Paula*, *Ritenbacher Etel*, *Stern Malvin*, *Szalai nővérek*.

(Polgári társaság.)

Családias jellegű összejövetel keretében várták be az újévet a *Duffner-vendéglőben* a *Polgári társaság* tagjai is. Az estély társasvacsorával kezdődött, melyen *Glück Károly* elnök és *Müller Károly* sikerült felköszöntőket mondtak. Asztalbontás után a társaság tánczra perdült. Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: *Ausprung Jánosné*, *Fleischer Adolfné*, *Glück Károlyné*, *Körösy Mihályné*, *Kohn Józsefné*, *Neubauer Manóné*, *Rudkowszky Ferenczné*, *Schöpf Józsefné*, *Schör Béláné*, *Wagner Károlyné*, *Weil Alajosné*, stb.

Leányok: *Ausprung Aranka*, *Körösy nővérek*, *Weil nővérek* stb.

(A waggonyári munkásoknál.)

A *Waggonyári magyar munkások* a gyári német dalkör részvételével sikerült tánczestélyt rendezett, melyen az első négyest 200 pár tánczolta. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: *Kozesnik Jánosné*, *Dlugopolzskyné*, *Tumó Lajosné*, *Balázs Antalné*, *Eminger Jánosné*, *Reppin Károlyné*, *Szilágyi Gyuláné*, *Simon Lajosné*, *Borbély Jánosné*, *Mikó Józsefné*, *Joklné*, *Szabó Pálné*, *Boros Jánosné*, *Ergen Jánosné*, *Szvorák Imréné*, *Kunert Mátásné*, *Sariot Alajosné*, *Varga Andrásné*, *Fekete Jánosné*, *Isekutzné*, *Kronbergerné*, *Reinisné*, *Mintyáné*, *Polónyiné*, *Gogg Jánosné*, *Brenner Mátásné*, *Szévald N.-né*, *Junák N.-né*, *Nagyné*, *Aponyiné*, *Szücs Dezsőné*, *Kuttené*, *Deák Ferenczné*, *Varga Imréné*, özv. *Kulcsár Józsefné*, *Krausmanné*, *Szegszárdiné*, *Primikali Józsefné*, *Meierhoffer Ferenczné*, *Sin Agnesné*, *Döméné*, *Baumann Magdolna*, *Szigmethné*, *Biró Béláné*, *Asztané*, *Hollerbach Mátásné*, *Nyáriné*, *Hajduné*, *Osztermann Imréné*, *Pálmai Károlyné*, *Janicska Jánosné*, *Libich Ferenczné*, *Leiting Györgyné*, *Bukszbaumné*, *Hengl Jánosné*, *Hamó Istvánné*.

Leányok: *Kozesnik Katicza*, *Mészáros Magdolna*, *Ilés Ilonka*, *Kronberger Katicza*, *Biacsi T.*, *Pálmai Ilonka*, *Mencsa Gizella*, *Biró Mariska*, *Kunert Erzsike*, *Hübner Josefín*, *Egedi Mariska*, *Nagy Anna*, *Dudás Ilonka*, *Deák nővérek*, *Schneider Mariska*, *Juhász Mariska*, *Kulcsár Mariska*, *Paszi Irma*, *Petőc Juliska*, *Steiner nővérek*, *Tumó Laura*, *Sin Agnes*, *Reisner Józsa*, *Goron Miczi*, *Goron Viktoria*, *Pirovszky Gizella*, *Meldin Annuska*, *Hunyor Róza*, *Polónyi nőv.*, *Szabonai Szidonia*, *Ergen Anna*, *Emma*, *Eva*, *Kospann Anna*, *Szmiska Borbála*, *Feifer Ilonka*, *Mészár Erzsi*, *Lád Teréz* stb.

(Szilveszter-asztaltársaság.)

Az aradi jótékony Szilveszter-asztaltársaság a *Vadember* vendéglőbeli törzshelyén jött össze ma este, a hol társas lakomát ültek.

Toasztban nem volt hiány. Minden felköszöntőnél szebb volt azonban a tett, mikor *Ravasz Imre* elnöklete alatt az év folyamán begyűlt összegeket az alábbi jótékony célokra itélték oda.

Az aradi *Rossuth-szobor* alapja javára 10 korona, a *népkonyha-alap* javára 10 korona, a 48-as honvédeknek 10 korona, a munkanélküli iparossegédek részére 13 korona 41 fillér.

A primadonna okmánya.

(„Elégtétel“ Küry Klárának.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 31.

... Es a mikor az elkényesztetett, dédelgetett primadonna és az „agyonzaklatott“ direktor között tarthatatlan lett a helyzet hosszú harc után, megjelentek a színházi égbolt láthatárán a vidéki felhőgombolyból, a kis Amon Margit, Fedák Sári, Bojár Teruska és aztán pont következett. A pont után pedig megalakultak a pártok. Az egyik párt nevezte magát Sari-pártnak, a másik Amon-pártnak a harmadik Bojár-pártnak; az egyik a Royalban, a másik az Orientben a harmadik a Metropolban tartotta főhadiszállását.

De miután minden akció reakciót szül, így történt itt is és csakhamar újjá született és újból szervezkedett a Küry-párt, mely főhadiszállását a Pannoniában tartja vala. A hadilétszám ereje azonban sokáig titokban maradt. Kiki a maga rokon-, vagy ellenszenvétől vezéreltetve, vagy ádáz kulisszaérdekű csucspontjáról mérlegelve a helyzetet, csatlakozott az egyik vagy másik párthoz és megeregettek dühöngve, toporzékolva, tehetetlenül vergődve, vagy diadalmaskodva a kised intrikák.

Es bár a Küry-párt mindinkább elhatalmasodott, az egész vonalon mégsem uralhatta a szituációt. Az ellenpártok kisebb-nagyobb győzelmei itt-ott bosszúságot okoztak, s a színházi hullámok hol szeliden, hol kavargva verdesték a pártok jobb és bal szárnyait...

Aztán hirtelen, mint derült égből vilám, megjelenék vala egy újabb párt, mely idegen istennőnek áldozta. Es sokan elpártolának a hazai istennőtől, hogy Halton diadalszekerét huzzák a liktorok, sőt még a konsulok, a kvestorok, a tribunok is.

Es ekkor megindult a testvérháború. A Küry-párt körülhordozá a véres kardot és szerte a határmegyéken véstüzeket gyujtattott, messze lobogtatva zászlóját, a melyen e szavak szórtak tüzsikrákat: Veszélyben a haza!

Sokan a „Talpramagyart“ szavalták és a verbunkos nótákkal toborzották a hadsereget a hazai istennő oltalmára. Es a sereg gyűlt és a elkecsedés árja a hazaszeretet szent érzelmeinek égése alatt rohamosan emelkedett és a pártoskodás rut tusája, mely annyiszor romlással fenyegette e szegény hazát, csakhamar elülni látszott.

... Es ekkor az idegen istennő megijedt a fenyegető veszélytől és még mielőtt a harc egész erejében kitört volna, Missz Halton eltűnt egy szebb hazába, de nem a nélkül, hogy itt hagyja a Halton-láz utolsó bacillusait.

Es ekkor új jelszavak keringtek a levegőben.

— Ovációt a hazai istennőnek!

— Bizalmi nyilatkozatot Kürynek, az aranyos Klárikának.

— Gyilkos óvszereket a Halton-láz elnyomására!

... Es nagy sürgős-forgás, zsbongás kerekedett az Otthonban, a hol a hadsereg főhadiszállását felverte.

Es leültek az augurok és megszövegezték a nyilatkozatot. Nehéz munka volt. A legjobb erők sem vonakodtak résztvenni a dicsőséges okirat megszerkesztésében. Heltai János az epitheton ornausokat gyarapította, Molnár Géza a mondatok kerekdedségén csiszolgotott, sőt Bródy Sándor sem késlekedett kritikál szavát felemelni. Így például a „de“ szócska határozottan az ő műve.

Igy szólótt ugyanis:

— A „de“-t bele kell venni. Ez hézagpotló.

Ambrus Zoltán helybenhagyólag bölintott.

Marton Miska így kiáltott fel:

— A „de“ határozottan fényes.

Az okmányt aztán díszesen megrajzolta, felékesítte Márkus Géza, az Otthon zseniális univervális művésze.

Erre megindultak az aláírások. Az okmány, mint diadalmi lobogó járt körül a hadiszálláson.

Es aláírtuk: „én, te, ő, mi, ti, ők“, szóval valamennyien, a Sari-párt, a Margit-párt, a Terus-pár, a Gabi-párt, a Szirmai-párt, sőt még a Kenedics-párt is. Így ült el csakugyan minden testvérharc.

Es diszküldöttség adta át az istennőnek a diplomát, melynek végszavait lelkesen zugta, harsogta minden ajak:

— Eljen, éljen, éljen a Küry Klára!

Huszezer koronás lopás a székesfehérvári kaszárnyában.

(A kifosztott Wertheim-szekrény.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 31.

Vakmerő betörés történt az éjjel a székesfehérvári, József főherczeg nevét viselő lovasági laktanyában. Eddig még ismeretlen tettesek feltörték az ezred irodájában lévő Wertheim-szekrényt s abból készpénzben 12,000 koronát, értékpapirokban pedig 8000 koronát emeltek el.

Szinte csodálatos, hogy ez a nagy lopás észrevétlenül megtörténhetett. A lovasági laktanya a budai waton, óriási területen fekszik, huszonkét nagy épület van rajta s hatalmas kőfállal körülvéve, melyet megmászni lehetetlen. Mindenik épületben katonák laknak, inspekeziósok ügyelnek fel szakadatlanul a folyosókon, udvarokban s a betörés mégis megtörtént, a nélkül, hogy a tetteseket a legkisebb nesz is elárulhatta volna.

Azt sejtik, hogy csak is bent lakó katonák vihették végbe a rablást, mert az ezredirodába éjnek idején, sőt nappal sem, az elővigyázat miatt idegen benem juthatott. A József főherczeg-laktanyát ez idő szerint a 12-ik ulánus-ezred lakja, melynek parancsnoka Onori-Lyvo Emil ezredes.

A betörés a két emeletes főépületben történt. A földszinten az irodák vannak elhelyezve, az emeleten pedig az ezredes lakik.

Annyit sikerült megállapítani, hogy a tolvajok az élelmezési irodán keresztül jutottak a folyosóra s az üvegajtós előszobán át az ezredirodába, a Wertheim-szekrényhez. A folyosón égő lámpát leütötték, úgy oltották el. Sajátságos, hogy ennek zaját sem vették észre az ügyeletes altisztek, vagy más valaki.

A betörést ma reggel 6 órakor fedezte fel Fuchs közlegény, a ki takarítani ment az irodába. Tekintete rögtön a feltört szekrényre esett, a mely nyitott ajtókkal üresen tátongott felé. De már az is gyanút keltett benne, hogy az ezrediroda ajtaja, a mely rendszerint zárva szokott lenni, nyitva van. Azonnal elsieltett Nyáry br. laktanya-ügyeletes főhadnagyhoz, ki viszont az ezredesnek tett jelentést.

A vizsgálatot nyomban megindították de eddig semmit sem sikerült megtudni.

Jelentést tettek a polgári hatóságnak is honnét Pilzer rendőrkapitány ment ki a nyomozás megejtésére.

Holnap Budapestről egy hadbíró fog lemenni Székesfehérvárra, hogy a vizsgálatban részt vegyen.

Königswarter válópöre.

(Megszámtalt pletykák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Königswarter Herman báró biharmegyei nagybirtokosról, az emberszeretet és humanizmus e nemesszívű alakjáról egyes szenzációhajhász újságok a legképtelenebb meséket közöltek válópöre kapcsán. Ezeket a pletykákat gyönyörűen czáfolja most le a fényestolló gróf Vay Sándor, az Aradi Közlöny budapesti leveleinek írója, a ki báró Königswarter Herman válópöréről a következő érdekes sorokat küldötte ma lapunknak:

Ennél a válópörnél valóban semmi háttér nincs. *L'amour passe, l'amour vient* — mondta nekem egy geniális, vidám biharországi asszony, a kivel csak nem régen beszélünk erről az esetről.

Königswarter Herman báró valamikor nagyon szerelmes volt. Édes anyjának nem volt inyére ez a szerelem és elküldte fiát feledni, szórakozni, mint a hogy ez szokás, ha a szülőknek nem tetszik az efféle kázus.

Herman báró felejtett is és boldog fészket rakott magának csakhamar a szép, előkelő magyar gentry-lánnyal, a kiért a fél vármegye fiatalsága irigyelte.

Boldogságukra később valami halvány, lehetőszerű árnyék borult, mint mikor köd homálya ereszkedik a buján nyiló, illatos virágmezőre.

Nem voltak egymáshoz való természetek s bár mind a kettő tökéletes talán a maga nemében, csak győrték egymást s ezt belátta Königswarter Hermann, mikor a válópört megindította.

A tömérdek on dit, az angol lány, a sok romantikus história többé-kevésbé légből kapott dolog, garnirung, a mi dukál minden válópörhöz.

Különben ennek a válópörnek ugynevezett deliözus része nincs. Königswarter Hermann gavallér a legmesszebb menő értelemben s a mint mondják, 50,000 forint évi tartásdíjat biztosított nejeének.

Minden vágya csak az, hogy kis fia, az ő bálványozott Janikája mellette lehessen.

A ritka szép, rendkívül okos gyermekhez valódi rajongás fűzi az apát. Mesébe illő dolgokat tudnak erről a nagy szeretetről beszélni, kivált a váradiak. Többek közt, a jelenleg Bécsben élő báró képes egyfolytában leutazni Nagyváradra, csak azért, hogy egy órára láthassa fiacskáját, vagy ha megírják neki, hogy a gyermek őt kívánja látni, külön vonatot is kész rendelni, csak hogy ne várakoztassa Janikát.

Apai szeretetén kívül, jótékonyságok gyakorlásában leli kedvét a válópörben lévő báró. Nem ott tesz, ahol hangzatosan kürtölik, de ott, ahol tudja, hogy igazi szükség van a segítségre. Titokban, de mégis kitudódik. Így tudtam én is meg, hogy őt-hat biharmegyei szegény nemes ifjunak kifizette adósságát, hogy az ne legyen gát további hivatalos előmenetelökben.

HIREK.

Uj évszázad.

Utolsó napja köszöntött ma ránk az esztendőnek. Nemcsak az esztendőnek, az évszázadnak is. Öreg Szilveszter apó, a ki ma mulatsággal berekesztette az esztendőt, ezuttal egy századév jelentős végét és hajnalhasadtával egy új évszázad kezdetét is fogja hirdetni.

Egyforma ünnep volt a mai nap minden keresztény templomban. Katholikusok, kátholikák, Luther követői, a görög hitűek, mind megülték egyházi szertartással a nagy jelentőségű napot: a szent év és a kilencedik század uolsó napját.

S most átmegyünk az új századba: tisztult lélekkel és emelkedett érzésekkel.

Lekünk igaz szava szólal meg, miki boldog új évet kívánunk mindeneknek, — mindeneknek, a kibenva hit, lélek és erő.

Hit azért, mert ez az isten szava emberben; lélek, mert a test csak nyszerül szolgál a léleknek; erő, mert nincsen annak boldogsága, egyesnek, vagy nemzetnek, ki testi és szellemi erő nélkül legyen.

Az új esztendő első napjának mai derűs hangulata képezze a sejtelmes jövőnek biztos zálogát arról, hogy árny nélkül lesz az, hogy boldog lesz az.

Mi pedig, kik Szilveszter éjjelén is egymás mellé rójuk itt a munkás szerkesztőségben a betűk hosszú, hosszú láncolatát: mikor éjféltre fordul az óramutató, igaz szívből óhajtuk minden olvasónknak, minden előfizetőnknek, mindeneknek, a ki jó barátunk: *Boldog új esztendőt!*

— **A magyar miniszterek Bécsben.** Fővárosi lósítónk táviratozza: A magyar miniszterek uár hó első napjaiban a szokásos ujévi üd-lések megtételeze Bécsbe utaznak. *Szell* anán miniszterelnök ez uttal az osztrák mi- b-erekkel személyesen fog érintkezni.

— **Ujév a hivatalokban.** A szokásos ujévi tisz- nek már ma kezdetüket vették a hivatalok- ma rendőrségi tisztviselők délután 5 órakor a gtek *Sarlot* Domokos főkapitánynál *Green* a k kapitány vezetése alatt. A városi tal tisztviselői *Kilényi* János élén kül- leg tisztelegnek *Kádas* Kálmán adóügyi elött. Aki kiváncsi tagja már szubla polgár- szom-ki jókivánataik *Salacz* Gyula polgár- ma- (Széll) az ujévre. A jószágigazgatóság tisztviselői kara holnap reggel tiszteleg *Knarr* Alajos titkár vezetése alatt *Csernovits* Diodor dr. jószágigazgatónál. Az állami pénzügyigazgató- ság tisztviselői kara *Gaál* Lajos helyettes pénzü- gyigazgató vezetésével *Krausz* József pénzü- gyigazgatónál, a kir. törvényszék birói kara és kir. ügyészség pedig holnap délelőtt tiszteleg *Ottirubay* Károly törvényszéki elnöknel. A vár- megye tisztviselői kara *Urbán* Iván főispánt és *Dálnoki-Nagy* Lajos dr. alispánt, szintén tisztel- ges céljából holnap délelőtt küldöttségileg ke- resi fel.

— **A bodrog-olaszi új templom.** A idén ta- vasszal nagy csapás érte *Bodrog-Olaszi* közsé- get, leeggett a temploma. A veszedelem után gyűjtést indítottak az új templomra s az ada- kozók között első helyen volt természetesen a földesur, *Lónyay* Elemér gróf, aki nejevel együtt annyit adott, hogy abból csaknem teljesen kit- elt az építés költsége. *Lónyay* Elemérné grófné azonkívül megígérte, hogy állandóan gyámoli-

tani fogja az új templomot. A grófi pár, a jövő tavasszal több hétre *Bodrog-Olasziba* megy, az új templomot akkor fogják felszentelni.

— **Magyar találmányu repülőgép.** Mialatt *Zeppelin* gróf Svájcban kormányozható lég- hajojával egyik kudarcot a másik után éri, azalatt itthon nálunk minden feltűnés, reklám- hajhászat nélkül egy szerény tanár folyton dol- gozott és próbálgatott egy saját találmányu gép- pel, míg végre a sok próba után arra a meg- győződésre jutott, hogy az ő gépe teljes és tökéletes és hogy most már a levegőben sétál- hatunk a legnagyobb biztonsággal és a ház- tetőkön adhatjuk be a látogatási jegyeket, mert ime megteremtett a repülőgép itt nálunk, Magyarországon. A szenzációs találmányról budapesti tudósítónk azt sürgönyzi, hogy *Tar- czal* Viktor budapesti polgári iskolai tanár, hét évi munka után, a mai napon benyújtotta a kereskedelmi miniszteriumhoz megbirálás végett repülőgép találmányát, melylyel biztos sikert remél. A tanár éjjelenként, a főváros közelé- ben, kipróbálta repülőgépét, mely a legtökéle- tesebben funkcionál. A tanár ur tehát már repült, most csak az a kérdés, ki lesz utána a második, a ki repülni fog.

— **A templomok ujéve.** A minoriták templo- mában ma délután 5 órakor évzáró *Te Deum*-ot mondott *Csák* Czirjék dr. tartományi rendfőnök. Utána *Fehér* Alfréd hittanár szent beszédet tartott, melyen a bucsuzó évszázadról s a küszöbön álló új évről gyönyörű szavakban em- lékezett meg. A templom zsufokép tömve volt áhítatos hallgatókkal. Hasonlóképp sokan jelen- tek meg az éjféli misén, a melyen szintén a rendfőnök czelebrált fényes segédlettel. Holnap, új év első napján reggel 8 órakor *Flatsker* Nán- dor, fél 10-kor *Szikra* Lénárd tart prédikációt, a fényes ünnepi misét 10 órakor *Csák* Czirjék dr. rendfőnök mondja. Az ev. ref. templomban ma délután 3 órakor *Uray* Sándor segédlelkész tartotta a hitszónoklatot, holnap délelőtt *Csési* Imre lelkész szónokol, az ág. ev. templomban *Frint* Lajos lelkész.

— **A vasuti bérletjegyek meghosszabbítása.** *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter ma rendeletben tudatta az államvasutak igaz- gatóságával, hogy a vasuti bérletjegyek érvé- nyességét január 15-ig meghosszabbította.

— **Leköszönt közgazdasági előadó.** *Barkas- sy* Kálmán kir. tanácsos, megyei közgazdasági előadó ezen tisztségéről leköszönt. *Barkassy* ti- zennyolcz évig viselte a tisztséget.

— **Eljegyzések.** *Boér* Sándor honvédhuszár- százados, kit nemrég helyeztek át *Aradról* *Zalaegerszegré*, vasárnap jegyezte el *Dervenich* Györgyike kisasszonyt, *Dervenich* Imre *kilimani-* földbirtokos bájos leányát.

Kondor Alfréd *Aradról*, a budapesti giró- és pentzáregyesület részvénytársaság igazgató- helyettese eljegyezte *Bányász* Károly bécsi nagy- kereskedő leányát, *Elza* kisasszonyt.

Fisch Mátyás *Aradon* szeszgyári Kézdi- Vásárhelyről eljegyezte *Aradon* *Klein* Izabella kisasszonyt *Klein* Gábor leányát.

— **Városi közgyűlés.** Január 9-én tartja *Aradváros* köztörvényhatósági bizottsága az új- esztendőben első közgyűlését. Már az eddig ki- adott sorrend igazolja, hogy a közgyűlés érde- kes, mozgalmas lesz. A legtöbb adót fizető bi- zottsági tagok sorába a leköszönt *Vannay* Gusztáv helyébe *Dengl* Rezsőt fogják felvenni. Vá- lasztanak egy számtisztet, esetlegi egy segéd- tisztet, öt közigazgatási bizottság, egy központi választmányi tagot s ujjalakítják a szakbizott- ságokat.

— **Uj ügyvéd.** *Rozvány* István dr. a buda- pesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgát sikerrel letette.

— **Katonafogdosás Angliának.** *Nagy- Szebenből* táviratozza ottani tudósítónk: Erdély benangol katonai ügynökök járnak, kik az összes megyékből katonákat tobo-

roznak *Anglia* részére. A kik be akarnak állani, *nyolczszáz forint* foglalt kapnak s azzal egyenesen *Transzváliba* kell utazniok.

— **Nyugdíjazott alügyész.** Az igazságügymi- niszter *Mészáros* Tivadar volt *aradi*, utóbb bu- dapesti kir. alügyészt nyugdíjazta.

— **Vásárlások a karácsonyi bazárban.** A karácsonyi kiállítás holnap bezáródik s evvel befejeződnek a vásárlások is, melyek az idén a vásárlások összegeit tekintve, gyengébbek vol- tak a tavalyinál, jóllehet a bazárban kiállított tárgyak kivétel és mennyisége tekintetében a mult éveket felülmulják. Ujabban a következő vásárlások történtek: *Khudy* József egy kony- haszkekrényt, *Neuman* Dánielné egy papirkosa- rat, *Hübner* főhadnagy egy ágyat, *Nachtnébel* Ödön pipaszárakat, *Kell* Manó székeket, *Dál- noki-Nagy* Lajos paravánt, *Hegedüs* László egy etazsert, *Magyary* Ferenczné íróasztalt, *Hehs* Ödön egy pálmafát, *Papp* Elemér kantárt. Ki- sebb bevásárlásokat eszközöltek még *Kocz* Jó- zsef, *Berecz* Károly, *Olár* Jusztinné, *Scherhag* Ernő stb. A karácsonyi kiállításon résztvevő kiállítókat figyelmezteti a kiállítási bizottság, hogy tárgyaikat f. hó 2-án, kedden a kiállítási teremről elvetlenül elszállítsák, mert a terem tovább elfoglalva nem tartható.

— **Halálozások.** Özv. *Kaufmann* Lipótné szül. *Kohn* Leona asszony. *Kaufmann* Izidornak, a híres festőművésznek *édesanyja*, élte 72-ik évé- ben *Aradon* elhunyt. Temetése vasárnap délután ment végbe általános részvét mellett. A bol- dogult halálát gyászolják még fia: *Kaufmann* Viktor, nővérei: *Szalai* Janka, özv. *Schwarz* Nanetta, fivérei: *Szalai* Manó, *Szalai* Ede, me- nyei: *Kaufmann* Júlia és *Minna*, unokái: *Kauf-* mann György, *Fülöp*, *Ede* és *Mária*.

Özv. *Bignó* Károlyné szül. *Jezovits* Rozália, élte 77-ik évében, *Battonyán* meghalt. Holttestét ma délelőtt helyezték az örök nyugalom he- lyére.

Sulyos csapás érte az *Első Szászregeni* Tut kereskedő Társulatot. Jeles és tevékeny tagja, a pécskai gőzfürész-telep egyik főnöke: *Kaiser* Adolf, hosszú szenvedés után, deczem- ber 30-án este, *Aradon*, 44 éves korában meg- halt. A megboldogult földi maradványait hol- nap, január 1-én, d. u. két és fél órakor fogja *Frint* Lajos ev. luth. lelkész beszentelni. A holttestet azután az *aradi* vasuti állomásról *Szászregénbe* szállítják s ott január 4-én az ev. sirkertben örök nyugalomra helyezik.

— **Csöd-kérvény Sonn ellen.** Az *aradi* kir. törvényszékhez, mint csödbírószághoz 21051—900. szám alatt *Sonn* József vagyonára több nagyobb követelés erejéig özv. *Sonn* Bernátné megkérte a csödt.

— **Bucusu-estély.** A *Neuman* Testvérek szesz- gyárának tisztviselői ma a távozó nagytehetségű igazgató, *Braun* Ede tiszteletére bucsu-banket- tet rendeztek, melyen több felköszöntőt mondo- tak. *Braun* január 4-én távozik el végleg *Arad-* ról *Bécsbe* és foglalja el új állását.

— **Sonn József temetése.** Az öngyilkos *aradi* szabót, *Sonn* Józsefet tegnap délután 3 órakor temették el az *izraelita* temető halottas házából. A szertartást *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi végezte, kinek gyászbeszéde után az elhunyt barátai nevében *Schattlesz* József mon- dott megható bucsuztatót.

— **Hogyan lett Nikita királyi fenség?** Táv- irati tudósításokból tudja már az olvasó, hogy a *Balkánfélsziget* kis országa, *Montenegró*, az oroszok *Miklós* napján nagy nemzeti ünnepet ült *Cetinjében*. *Nikita* — vagy mint ujabban nevezik — *Nikola* fejedelem felvette a királyi fenség címét. *Kakaskukorik* állomány a kértetek órájáig a fekete hegyek a férsnyak varrtak, mostak, vasaltak, főztek, a férfiaink gyalultak, enyveztek, mázoltak, csakhogy *Cetinje* ünnepi pompában érje meg a nagy napot. Zászlókkal diszitett diadalut vezetett a királyi palotáig, mely egyszer ü arkitekturájával vasuti állomásra emlékeztet. De kapuja felett már ott volt az új czimer: két állat küzd egymással és a czimer pajzs fölött királyi korona ékeskedik. Az uton

festői öltözetükben Montenegró előkelői vonultak fel: a vladikák, vajdák, szerdások, pópák, szenátorok. Viharszántott, sötét arcok, bronzszerű pompás alakok magasodtak ki a tömegből. A királyi kastély tróntermének, hol az ünnep lefolyt, legszebb ékessége a *Zichy Mihály*-festette kép, mely III. Sándor orosz cárt ábrázolja montenegrói viseletben. Maga Nikita fejedelem fényes ünneplőben jelent meg. Fehér dolmányát egészen eltakarták a külföldi ragyogó rendjelek. A fényes kíséret csak növelte a jelenet festőiségét. Különösen feltűntek az ó-montenegrói viseletek, melyek a *Balkánszka Carici* című darabból valók. Ezt tudvalevően Nikita írta. Végre előlépett *Petrosics Bózo*, a Balkán „Bismark“-ja, egy alacsony, tömzsi ur és a fejedelemez hosszú beszédet mondott, melyben a többi közt *Antivari* meghódítását eként jellemezte: „ez Montenegró és az Adria jegyváltása volt“. Beszéde végén felkérte urát, hogy vegye fel a királyi fenség címet. Nikita erre elővette a mellény zsebéből a trónbeszédet és örömmel jelentette ki, hogy a felhívásnak eleget tesz. Fegyverek zörögtek, zászlók tisztelgésre hajoltak és hatalmas ágyúszó hirdette, hogy a nagy aktus megtörtént. Utána a királyi fenség csapatszemlét tartott.

— **Száz éves cég.** A *Domány József* csász. és kir. udvari borkereskedő cég ma ünnepelte a cég megalapításának századik évfordulóját. Ebből az alkalomból lelkes ovációkkal vették körül a cég jelenlegi főnökét, *Domány Józsefet*, ki a személyzetet vendégeül látta, *Dományt Walter Vilmos* üzletvezető a következő toasztal köszöntötte fel:

Nekem jutott a szerencse e nevezetes napon tisztviselő társaim nevében is önt üdvözölni. Egy kerek évszázada most, hogy üzlete fennáll. Aldassék szent emléke az alapítóknak, kik olyan gyermekeket neveltek a hazának, kik a dicső atyjuk emlékét, munkásságukat fiuról-fiúra megőrizték és minden üdvösből követői tudtak lenni! Nagy idő ez még a nemzetek történetében is, de annál büszkébbek lehetünk mi is, mikor csaknem férfikorunk javarészt az Ön körében éltük át, és egy olyan már méltón világhírűvé emelkedett üzletben, melyet koronás fők is a legmagasabb elismerés és kitüntetésben részesítettek! Hálát adunk a jó Istennek, hogy e szép napon legelőször mi üdvözölhetjük, tiszta szívből és lélekből kívánva: Tartsa Isten a mi szeretett főnökünket és kedves családját egészségben és boldogságban.

Felköszöntőt mondott még *Kalab Ferencz* pinzemester és mások.

— **Hamis pénz — szifon-fejekből.** Az aradi rendőrség bűnügyi osztálya a napokban tárgyalta *Gyuricza János* tornyai illetőségű pénzhamisító bűnügyét, ki hamis huszfilléreket kezdett Aradon gyártani ólomból és cinkből, amikt egnagyobb részét szifon-fejekből szerzett magának. *Gyuricza* már volt egyizben büntetve lopásért, ezért három évet ült a váci fegyházban. Ügyét a rendőrség átadta az ügyészséghez.

— **Hogyan számlálják meg a csavargók?** Január 1-én kezdetét veszi a nepszámlálás s erre össze kell írni a város területén lévő csavargókat is akik az ugynevet „hajléktalanok“ sorába tartoznak. A rendőrség ma éjjel razziát tartott a városban s azokat, akiket buvóhelyekben vagy a szabadban aludtak, a városházára kísérték s ott „megszámlálták“ őket. Akikkel azonban más dolguk is volt, azt persze bent marasztalták az új-évre.

— **Feltűnést keltő letartóztatás.** Bécsből távirják, hogy ott ma az árutőzsdén letartóztatták *Mayer Frigyes* durgazdag gőzmalomtulajdonost. A letartóztatás a tőzsdén óriási feltűnést keltett, különösen, midőn megtudták annak okát. A letartóztatott Morvaországban *Gayában* nagy gőzmalommal bír, ugyancsak ott a monarchia legnagyobb borsóhántolójának is ő a tulajdonosa. *Mayer* rövid ideje 360,000 koronára biztosította gőzmalomát. A biztosítás után pár napra a gőzmalom leégett s ő rögtön 260,000 ko-

ronát, mint a felbecsült kárt kifizettetett albiztosító társasággal. A gőzmalomból nem rég elbocsájtott könyvelő, ki gazdájával szemben egy pört is vesztett, feljelentést tett a rendőrségnél, hogy Mayer maga gyújtotta fel a malmot. E feljelentés következtében fogták el a tőzsdén *Mayert*. Ugyancsak letartóztatták két fiát is, kiket a gyújtogatásban való segédkezéssel gyanúsítanak.

— **Beöthy Aldzsi** vigasztalása. A képviselőház boldogult humoristájáról, *Beöthy Algernon*ról ismét jóízű tréfát olvasunk, ami az ő kedves ötletességét, szelid humorát világítja meg. A 80-as évek elején Deesen történt, hogy az ottani öreg gyógyszerész, *Róth Pált* választották meg képviselővé. A képviselőház megalakulásakor, a midőn a képviselők a mandátumaikat a korelnöknek átnyújtják, az öreg *Róth* szórakozottságból a zsebéből a mandátum helyett egy szaldirozott bankett-számlát adott át *Gubody* korelnöknek.

Pár percz múlva az egész képviselőház hangos kacajjal beszélt a tévedésről. Az öreg *Róth Pál* annyira szívére vette a dolgot és annyira szégyelte magát, hogy egészen komolyan foglalkozott azzal a tervvel, hogy mandátumát leteszi. De *Beöthy Aldzsi* megvigasztalta:

— Már hogyan tennéd azt? Nem szégyened, de dicsőséged neked ez a dolog. Kisült, hogy te vagy a legtisztességesebb képviselő. Mit gondolsz, még hány képviselőnek van itt e Házban az alkotmányos költségekről szaldirozott számlája? Te rólad akaratom ellenére is kisült, hogy jogosan és becsületesen szereztél meg a mandátumot.

— **Hivatásának áldozata.** Egy nagy tehetségű fiatal orvos esett áldozatul nemes hivatásának. Budapestről sürgönyzik, hogy *Ziffer Hugó* doktor, aki *Pertik* egyetemi tanár mellett, mint kórboncztoni gyakornok működött, a napokban egy bonczolás alkalmával jobb kezén megsérült. Az orvosok a vérmérgezés tüneteit konstataáltak, és komolyan aggódnak a fiatal, nagytehetségű orvos életeért.

— **Az új állami állatorvosok esküje.** Az újonnan kinevezett állami állatorvosok közül tegnap tették le a hivatalos esküt *Urbán Iván* főispán előtt *Kuffner Alajos* aradi, *Martin Miklós* világosi, *Bekeffy Sándor* radnai, *Csikes Gyula* eleki és *Bolos Károly* borosjenői állatorvosok.

— **Mise közben megbántott pap.** *Triesztben* ma reggel feltűnő botrány történt. *Mattoni* lelkész egy munkás az oltárnál, misézés közben megtámadta és bántalmazta, politikai ellenségeskedésből kifolyólag. A botrányt csináló munkást letartóztatták.

— **Ezredáthelyezés.** *Grácban*, a penziópólisban nagyon megváltozott a helyzet. Ott, hol ezelőtt a katonaság és polgárság között a legbékésebb egyetértés honolt, ma egyenlenség, torzalkodás foglalt tért, a mi az ottani társadalmi életet alaposan felforgatta. Ery bécsi táviratunk szerint ennek az áldatlan állapotnak kifolyománya azon intézkedés, hogy a gráci bosnyák ezredet Bécsbe helyezték át, a bécsit pedig Grácba.

— **Eltűnt pénzügyőr.** Az aradi pénzügyőri szakasz egyik fővigyázója *Kosztovszky Jenő* a múlt hét péntekjén a laktanyából eltűnt s azóta nyoma veszett. A jelzett napon még irodában dolgozott délután hat óráig. Ekkor szolgálati kardjának hátrahagyásával eltávozott. Alapos a gyanu, hogy a szerelmes fiatal öngyilkosságot követett el. A pénzügyőri biztosság feljelentésére a rendőrség elrendelte *Kosztovszky* országos körözését. Valószínűnek tartják, hogy a pénzügyőr is *Sonn* példájára a Marosba ugrott.

— **A munkanélküliek segélyezése.** A fővárosi tanács ma délelőtt, *Halmos János* polgármester elnöklése mellett, rendkívüli ülésben foglalkozott azzal, hogy milyen módzatok mellett lehetne segíteni a munkanélkülieken, rendkívüli közmunkák nyújtásával. A tanácsülésen *Heuffel Adolf* középítési igazgató előterjesztette a jelentését, a mely szerint azokat a közmunkákat, a

melyek rendelkezésre állanak, három csoportra lehet osztani. Az első csoportba 87,748 koronára előirányzott közmunka osztható. Ezekre a műveletekre a pénzbeli fedezet ki van mutatva s így azonnal megkezdhetők. A második csoportnak 43,650 koronára előirányzott munkáira nincs ugyan meg a pénzbeli fedezet, de műszakilag elő vannak készítve s így megkezdhetők, úgy, hogy közgyűlési határozattal utólagosan jelöljék meg a pénzbeli fedezetet. A harmadik csoport munkái 287,000 korona költséget vesznek igénybe. Ezek többnyire kisajátításokkal vannak kapcsolatban. A tanács tudomásul vette a bejelentést s intézkedni fog a munkálatoknak minél előbb való megkezdése iránt. A harmadik csoportban jelzett munkálatokra hízve pedig felhívta a magánépítési ügyosztály vezetőjét, *Kun Gyula* tanácsost, hogy sürgősen tegyen előterjesztést.

— **Elutasított világhírű czirkusz.** A világ legnagyobb czirkusza a *Barnum és Barley*-féle társulat engedélyt kért a kapitányi hivataltól, hogy a jövő év május, vagy április havában Aradon előadásokat rendezhessen. Az amerikai czirkusz-társulat egyike a világ legnagyobb czirkuszának, körülbelül 400 lova és 80 elefántja van. A czirkusz területe 200 méter, vagyis akkora, mint az aradi löverseny-pálya, felszereléseit pedig saját külön vonatjain szállítja. A rendőrség a társulatnak nem adta meg az engedélyt. A rendőrség ez eljárásához szó fér. Magunk is pártolói vagyunk a színészet ügyének, de különösen olyan időben, mikor a színtársulat nem játszik, nemcsak megengedhetőnek, de óhajtottak is tartottuk volna az engedély megadását. Olyan látványosságban, a miket ez a czirkusz nyújt, nem mindennap gyönyörködhetik még a főváros közönsége sem.

— **Szabad lyceum.** Szerdán, január 2-án délután 5 órakor *Somogyi Gyula* dr. a felső kereskedelmi iskola dísztermében a következő előadást tartja: „Nemzeti irodalmunk 1820—1848-ig.“

— **Érdekes esküvők.** A mindent legyőző szerelem diadalmos dala csendül abból a romantikusan hangzó hírből, amit *bihardioszegi* tudósítónk küld nekünk. Egy magyar főúr, nagy ősi vagyon ura, fényes ősi név viselője szívéhez fűzött egy bájos, egyszerű polgár-leányt, a kit a tiszta szerelem tett hitvesévé. *Huszár Sándor* báró anarcsi nagybirtokos fogadott örök hűséget a bihardioszegi ev. ref. egyház papja előtt menyasszonyának, a szép *Timmel Erzsike*nek, aki *Timmel Vincze* bihardioszegi vendéglős leánya. Esküvő után a boldog ifjú házasságok külföldi nászutra keltek. Erdő-szent-györgyi tudósítónk jelenti, hogy ott a napokban egy család négy tagja esküdt meg egy és ugyanazon a napon. *Fülöp Péter* véczkei lakos, a ki özvegyember, újra asszonyt vitt a házhoz és azon a napon esküdt meg leánya és két fia is. Mind a négy lakodalom egy házban folyt le.

— **Két öngyilkosság.** *Simándról* írja levelezőnk, hogy *Bálmós György*, román földművelő, tegnap öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát. Hozzá tartozói szerencsére észrevették a tettet s *Bálmóst* kiszabadították a hurokból. A családi civódás kergette kétségbeesésbe. *Uj-Aradon* már rosszabb vége lett *Hermann János* zsellérnek. Ő is felakasztotta magát, de mire ráakadtak, már halott volt. A szegénység tette öngyilkossá.

— **Egy párbaj története.** Egy párisi orvos azt ajánlotta egyik páciensének, hogy oltassa be magát, mert nagy hajlandósága van a himlőre. A páciens azonban nagy ellensége a himlőoltásnak, s valami gorombasággal válaszolt, mire az orvos csattanós pofont adott neki. Persze párbaj lett a dologból. Az ellenfelek másnap már szembeálltak egymással. Mielőtt azonban a segédek átadták volna nekik a kardokat, az egyik párbajorvos így szólt:

— Addig nem engedhetem meg a párbaj megkezdését, amíg a kardok hegyét dezinficiáló anyaggal be nem kenem. Sérülés esetén a seb nem fog ilyen módon elmérgesedni. Az ellenfelek is, a segédek is szó nélkül beleegyeztek ebbe. A dezinficiálás megtörténte után megkezdődött a párbaj. Az egyik fél, az

orvos, mint azonnal kitűnt, igen jó forgatta a kardot, ellenfele azonban igen zavart volt s csak ide-oda hadonázott a kardjával, anélkül, hogy kárt tett volna a másikban. Az orvos többször megvághatta volna ellenfelét, de csak lapos vágásokat adott neki. Egyszer azonban hozzáférkezett ellenfelének a jobbkarjához s nyomban végighuzta rajta a kardja hegyét, de csak kis karczólást okozott.

— Találva! — kiáltott fel erre és visszahuzódott.

— Es beoltva! — hangzott egy másik kiáltás az egyik párbajorvos szájából.

A párbajt most beszüntették a segédek s az orvosok falrengető kaczagásban törtek ki. A párbajozó pácziens dühösen kérdezi:

— Mit nevetnek?

Megszólt most az ellenfele:

— Azt nevetik, tisztelt uram, hogy kegyed annak rendje és módja szerint be van oltva. En oltottam be most, a kardom hegyével. De legyen nyugodt, csak javát akarom. Egyébként már régen föltettem magamban, hogy mint háziiorvosa be fogom oltani. Most végre sikerült akarata ellenére is. A kardom hegyét ugyanis himlőoltószerezellel kenték be az előbb.

Erre azután a segédek is kacagni kezdtek. S a szegény pácziens mit tehelett volna egyebet — kezet nyújtott ellenfelének és kaczagott ő is.

— Nagy sztrájk. Antwerpen-ből táviratozzák: A kirakodó munkások több ezer tagu független egyesülete manifesztumot adott ki, a melyben kijelenti, hogy 14.000 szervezett munkás kész addig folytatni a sztrájkot, míg a sztrájkolók követeléseit nem teljesítik.

— Betörés. Ulmann József Aulich Lajos-utcai vendéglőhelyiségébe tegnap éjjel ismeretlen egyének betörték s onnan ellopták a *Rudolf-asztaltársaság perselyét, melyben mintegy 30-40 korona volt összegyűjtve.* Ez összeget az asztaltársaság újév első napján akarta az elszegényedett iparosok között kiosztani. Ezenkívül a betörők a vendéglőhelyiségből huszeműeket is elvittek. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnél.

— Tengeri veszedelem. Queenstownból sürgönyzik: A *Lake Meganti* tranzatlantikus gőzös, a mely szerdán 600 utassal és postával innen Halifaxba ment, ma reggel visszajött, mert a viharban erősen megrongálódott. Egy matróza is odaveszett. Több hajó idemenekült a vihar elől. A tenger még most is nagyon viharos.

— Életuntak figyelmébe. Kaliforniai Pasoblesben bizonyos *Osborne Walter* azt hirdeti, hogy egy buddhista paptól olyan szert tudott meg, amelynek segítségével életunt emberek szempillantás alatt és fájdalom nélkül kiolthatják éltüket. A szer potom tíz dollárért megkapható.

— A n. é. közönséghez! Mindazon mélyen tisztelt vevőimnek, kik az elmúlt évben szívesek voltak üzletemet látogatásukkal megszerezéssel, fogadják az új év alkalomával legszívesebben üdvözlémet, s mint eddig, úgy ezután is biztosítom a n. é. közönséget pontos és olcsó kiszolgálásról. Tisztelettel *Nädler Lajos.*

— T. *újságíróink* szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő iral (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minem a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny adóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, bizóvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „*Kristály*” zt. Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

Esztendő krónika.

— Mi minden történt 1900-ban? —

Arad, december 31.

Éjfé fordult az idő, elűtötte a tizenkettőt s az ezüsten századik esztendő tovább állott, kétségbeesetten az embereket abban a tekintetben, hogy a századnak utolsó, avagy egy másik száz első esztendeje volt-e.

A vita, nt tudjuk, eldöntetlen maradt. Azt mondot: sokan, hogy matematikailag

ugyan helytelen, de lélektani szempontból nagyon érthető, hogy a huszadik század kezdetét attól a naptól számítjuk, amikor a 8-as szám helyett a századok helyén a 9-est írjuk. A tudományos magyarázatot a nép nem érti s ezért nem is fogadta el. Különbben is a kérdés nem annyira matematikai, hanem első sorban lélektani; de még a történetíró sem tud rá határozott feleletet adni, mert senkisé tudja, hogy a középkori naptárjavításoknál Krisztus születésének évét, vagy az utána következő neveztek-e első esztendőnek?

A vitában mint tudjuk, maga a pápa és Vilmos német császár is résztvett s ez utóbbi kijelentette, hogy az új század az 1900-ik év első napjával kezdődik. Az eltérő vélemények között azonban, úgy látszik, mégis az a nézet vált általánossá, hogy az új század a 1901. év első napjával kezdődik.

Am akár századot rekesztett be, akár századot nyitott, azt föltétlenül el lehet mondani, hogy a szerelmesek esztendeje volt. A szerelem az ő uralkodása alatt igen nagy sikerekhez jutott, mert a belga király leányát összehozta egy magyar gróffal, mert a trónörökös elvétetett egy grófkisasszonyt és mert a szerb királyt is arra bírta, hogy azt vegye feleségül, akit szeret. És ha ebben az esztendőben mindenki csalódott is, a szerelem elmondhatja, hogy ennél jobb esztendeje az utóbbi időben nem volt s hogy a királyi szívek között bő aratása volt.

Erdekes, hogy a századvégi esztendők, a történelem tanúsága szerint is, rendesen bővelkednek nevezetes eseményekben. Pillantsuk át a most mult évet, s lássuk nevezetesebb eseményeit:

Január 19-én a *Körber*-minisztérium újra alakult; január végén a kínai császár kiadott egy rendeletet, melyben az özvegy császárnét kinevezte regenszőnek.

Február 6-án *French* tábornok fölszabadította Kimberlejt; február 27-én *Cronje* bur tábornok megadta magát az angoloknak, mire *Roberts* lord megkezdte előnyomulását Bloemfontein felé.

Márczius 1-én *Ladysmith* felszabadítja az angolok; márczius végén *Joubert*, a bur főparancsnok meghalt és *Botha* vette át a fővezérséget;

Április 4-én *Sipido* merényletet követett el a welszi herceg ellen; április 24-én elindult a magyar nemzeti zarándoklat Rómába.

Május 31-én *Roberts* megszállja Jahannesburgot és néhány nappal később Pretóriát.

Junius 18-án a hatalmak csapatai bevették Takut; ugyanakkor érkezett meg *Ketteler* báró meggyilkoltatásának híre Európába; junius 21-én meghalt *Muravjev* gróf orosz külügyminiszter.

Julius 1-én a reichstadi kastélyban volt *Ferencz Ferdinánd* főherceg esküvője *Chotek* Zsófia grófnővel; július 2-án *Vilmos* német császár utnak indította csapatait Kinába *Ketteler* báró halálának meghosszulása végett s akkor mondotta azt az emlékezetes beszédet, hogy irgalmat ne ismerjenek és foglyokat ne ejtsenek; július 22-én *Sándor* szerb királynak *Masin* Draga asszonnyal való eljegyzésének hírére a *Georgievics*-minisztérium lemondott és *Milán* ex-király letette főparancsnoki tisztjét; július 29-én *Bresci* meggyilkolta Monzában *Umberto* olasz királyt.

Augusztus 5-én *Sándor* király egybekelt *Masin* Dragával; augusztus 16-án az egyesült hatalmak csapatai bevonultak Pekingbe s megszabadították szorongatott helyzetükből az ott élő európaiakat, a kínai udvar és a boxerek főemberei elmenekültek; augusztus 30-án *Ab-*

dul Hamid szultán megünnepelte uralkodásának 25-ik évfordulóját.

Szeptember 2-án *Roberts* lord proklamálta Transzvál annexióját.

Október 16-án *Vilma* hollandiai királynő megtartotta eljegyzését *Henrik* herceggel; október 22-én *Krüger* apó megkezdte utazását Európába.

November 6-án *Mac Kinley* újra megválasztották az Egyesült Államok elnökévé.

Magyarország életében valami nagyon különös és fontos dolog nem adta elő magát. Bementünk a koronaszámításba forintokkal és fájdalom, igen kevés pénzzel. Behoztuk az esküdtzéki intézményt, amelynek első sorban is *Papp Béla* itta meg a levét, akit *Bali* uram Szatmáron fölakasztott. Vendégünk, ha nem is sok, mégis akadt. Az angol flotta Fiumében, a perzsa sah Budapesten mulatott a kivándorolni készülő oláhországi zsidókkal egyetemben, akiknek itt mulatozása egyébként nem valami vigjellegű volt. Ha említést teszünk még a zugligeti katasztrófáról s arról a másíkról, amely a zabszállítások révén *Ugront* fenyegette, úgy az esztendőről való megemlékezést be is végezhetjük, följegyezve, hogy ez évben vesztettük el *Munkácsy* Mihályt.

VAROS ES MEGYE.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi január 9-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése 1900. évi december hóról. 2. U. a. *Vannay Gusztáv* lemondása folytán a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok sorába *Dengl Rezsőnek* felvétele iránt. 3. Arad sz. kir. város központi választmányának jelentése az aradvárosi választó kerületben kiigazitott és 1901-ik évben érvényes bíró országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékéről. 4. A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium intézvénye a gazdasági es cselédségély pénztár alapító tagjai sorába megfelelő összeggel való belépés iránt. 5. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium körrendelete a magánorvoslás díjainak legkisebb mértékét megállapító szabályzat tárgyában. 6. Egy számtizti esetleg egy segédtizti állásnak választás utján való betöltése. 7. A m. kir. belügyminiszterium intézvénye az 1901. évi közelírányzat jóváhagyása tárgyában. 8. A városi árvaszék jelentése az árvapénztári tőkék után 1900. évi április 1-től december 10-ig befolyt kamatok után esedékes 10%-tólának a városi pénztárba beutalványozása iránt. 9. A polgármester előterjesztése a közigazgatási bizottságba 5 tag választása iránt. 10. U. a. központi választmányba egy tag választása tárgyában. 11. U. a. az igazoló választmány megalakítása iránt. 12. U. a. a loavató bizottság megalakítását tárgyzólag. 13. U. a. az új törvényhatósági bizottsági tagoknak szakbizottságokba való beosztása tárgyában. Kelt Aradon, 1901. évi január hó 1-én.

Institoris Kálmán,
főjegyző.

NAPIREND.

Január 1. Kedd. Róm. katk. naptár: Új esztendő. — Protestáns naptár: Új esztendő. — Izraelita naptár: Jeruzsálem ostromlása böjt. — Görög-keleti naptár (december 14.): Bonifác. — A nap kél 7 óra 34 perczkor, nyugszik 4 óra 3 perczkor. — A hold kél délután, nyugszik délelőtt.

Január 2. Szerda. Róm. kath. naptár: Makár apát. — Protestáns naptár: Makár apát. — Görög-keleti naptár (december 20.): Ignác vértantú. — A nap kél 7 óra 33 perczkor, nyugszik 4 óra 4 perczkor. — A hold kél 1 óra 53 perczkor, nyugszik 4 óra 47 perczkor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 758.4 milliméter, délután 2 órakor 758.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° — 0.8, délután 2 órakor C° + 3.5 — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DK. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Helyenként esapadék, szeles, hőemelkedés. Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belepté-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér. Kőlcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyiség: Erekllye-múzeum helyisége melletti ülésterem. Január 1. Az aradi iparosifjak szórakoztató estélye (Arena-udvar.) Január 2. A Kőlcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.) Január 9. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — A Kőlcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

Ujévre!!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy nagyobb könyvtárvételek folytán könyvkereskedésem antiquár-osztályában

a legszebb ifjusági iratok, díszművek és képeskönyvek

kifogástalan tiszta állapotban, óriási választékban, antiquarice, bámulatos olcsó árakon kaphatók.

Naponta

ujévi

és egyéb

képes levelező lap újdonságok.

Névjegyek gyors és olcsó elkészítése.

Ujévi üdvözlő-kártyák

óriási választéka. Igen szolid árak.

Házmesteri üdvözlő-kártyák

izléses kiállításban és olcsón kaphatók.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, december 31.

Az újév is beköszöntött már és a tél még mindig várakoztat magára, pedig legfőbb ideje már, hogy hó takarja a szántóföldeket és jó hideg legyen, hogy az üzlet is javuljon.

A holnapi ünnep miatt ma megtartott hetivásárra kicsiny behozatal.

A mai hetivásárra behozatott mintegy 600 métermázsa buza és 4—500 métermázsa tengeri jó napi árban kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.50—6.70.

Közép minőségű buza 6.30—6.40.

Tengeri 4.00—4.05.

Rozs névleges jegyzés 6.10—6.20.

Arpa névleges jegyzés 5.50—5.60.

Zab névleges jegyzés 4.90—5.00.

Az irányzat kellemesebb.

— **Hazai vasutak szükséglete.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara az érdeklődőknek ezennel tudomására hozza, hogy a szamos-völgyi vasut részvénytársaság 1901. évi anyag és számszám szükségletére vonatkozó előirányzat és az ezen cikkek szállítására vonatkozó pályázati hirdetmény a kamarai irodában a hivatalos órák alatt betekinthező.

— **Erdélyi termésű, styriai arankamentes és olmozott Vörös heremag** elsőrendű minőségekben és tetszés szerinti mennyiségekben jutányos áron kapható: Goldschmidt Mihály cégénél, Aradon.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 31.

Délitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv javult. Kedvezőbb irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba, 2¹/₂—5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs sailörd, zab és tengeri tartott. Időjárás szép és derült.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilásra	7.52—7.53
Buza októberre	7.67—7.68
Rozs 1901. áprilásra	7.35—7.36
Zab 1901. áprilásra	5.87—5.90
Tengeri 1901. májusra	4.93—4.95
Repce augusztus—szeptemberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilásra	7.56—7.57
Buza októberre	7.70—7.71
Rozs 1901. áprilásra	7.30—7.31
Zab 1901. áprilásra	5.88—5.89
Tengeri 1901. májusra	4.94—4.95
Repce augusztus—szeptemberre	12.70—12.80

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	673.—
Magyar hitelrészvény	680.—
Leszámlolóbank részvény	423.—
Rima-Murányi vasúti részvény	480.—
Osztrák-magyar Államvasúti részvény	675.25
Közúti vasút	589.—
Városi villamos vasút részvény	296.—

S z e s z ü z l e t

— Deczember 31. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 9/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

ADAKOZÁSOK.

(Az aradi Erzsébet-szoborra és más jótékony célra.)

Első kimutatás az *ujévi üdvözeteknek* az Erzsébet királyné szobor-alapja javára történt megváltásáról.

A *A kir. törvényszéki elnökség* 1 számú ivén: Otrubay Károly 2 korona.

A *polgármester* 14 sz. ivén: Urbán Iván 20 kor. Vertán Oszkár 2 kor. Török Márton 2 kor. Lédervas József 2 kor., Ditrichstein Hermanné 2 kor. Salacz Gyula 4 kor. Institoris Kálmán 4 korona. özv. Hudetz Ferenczné 2 kor. Dr. Perger János 2 kor., Reichler Károly 2 kor. Dániel Kálmán 4 kor. Csiky Károly 2 kor. Kádas Kálmán 2 kor. Virágh Lajos 2 kor. Nachnébel Ödön 2 kor. ifj. Lócs Rezső 3 kor. Szondy Béla 1 kor. Varjassy Lajos 3 kor. Posgay Lajos 5 kor. összesen: 65 korona.

Az *arad-csanádi gazdasági takarékpénztár* 2 sz. ivén: Purgly János 10 kor. Vajda Lajos 10 kor. Purgly Lajos 10 kor. Vásárhelyi László 10 kor. Kintzig János 10 kor. Heinrich Sandor 5 kor. összesen: 55 korona.

A *főkapitány* 25 sz. ivén: Pekár Károly 2 kor. Kosinsky Viktor 4 kor. Sarlot Domokos 2 kor. Zurbor Andor 2 kor. Mastig Emil 1 kor. dr. Angel István 1 kor. összesen 11 kor.

Az *első aradi takarékpénztár* 8 sz. ivén: Andrányi Károly 20 kor. Hánn Alajos 5 kor. Spitzer Ignác 5 kor. Domány József 5 kor. Schusztar Illés 5 kor. Szontagh Gyula 5 kor. Otrubay Tivadar 5 kor. Hermann Gyula 5 kor. Hajek Rezső 4 kor., összesen: 59 korona.

Az *aradmegyei takarékpénztár* 7 sz. ivén: Hász Sándor 10 kor. Wadowszky Gusztáv 5 kor. Dr. Mandl Vilmos 2 kor. Ring Béla 5 kor. összesen 25 korona.

Az *arad-csanádi egyesült vasutak* 11 sz. ivén: Az arad-csanádi egyesült vasutak 10 kor. Vásárhelyi Béla 10 kor. Hegedűs László 5 kor. Révész Adolf 3 kor. Kovács Jakab 2 kor. összesen: 30 korona.

Az elmúlt héten Vajda Lajosné urnó 1 véka babot, 10 kgr. diót; Weinberger János ur 2 pár cipőt; Abafi Adél urhölgy 7 kgr. szivarveget; Hoffmann Antal, Rosenblüch H. Scherhág H. és fia, Probst Károly és társa, Kell Manó urak gombokat, kapcsokat voltak szívesek a szegény tanulóknak ajándékozni. Fogadják a jószívű adakozók hálás köszönetünket. Özv. Hauser Károlyné, a szegény tan. segélyező egyesület elnöke.

Weinberger Ferencz ékszerész ur a városi árvaház leányárvái részére 20 pár ezüst függőt ajándékozott, mely szép és áldozatkész cselekedet önmagát dicséri; Lukács Gyuláné urnó pedig 3 drb. téli kabátot, 2 sapkát és egy téli kalapot volt szíves adományozni. Jótékonyágukat Isten jutalmazza. Balázs Ferencz árvaház igazgató.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Munkatársainknak, vidéki levelezőinknek az évforduló alkalmából boldog újévet kívánunk s midőn megköszönjük szíves munkásságukat, melylyel az év folyamán lapunk tartalmát emelni szíveskedtek feikérjük őket, hogy a jövőben is hasonló buzgalommal támogassák az Aradi Közlönyt.

Többeknek. Január 1-től belépő előfizetőinket kivétel nélkül biztositottuk baleset ellen. A biztosítási díjakat mi fizetjük, s így az előfizetőkre a biztosítás terheket nem ró. *Tiszteletpéldányokat* és cserepéldányokat élvezők a biztosítási kedvezménytől természetesen *elesnek*, valamint a társaskörök, intézetek stb., melyeknél az előfizetés nem személyekre szól. A biztosítást igazoló kötvények az előfizetés megújítása után mintegy 3—4 napra az előfizetők kezei között lesznek.

M. R. Arad. Majd elolvassuk s e helyen megüzenjük, beválik-e?

P. A. Arad. Ha be lesz a vizsgálat fejezve, nagyon szívesen eleget teszünk kérelmének.

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regény. —

Irtá: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [12]

(Folytatás.)

A következő hétfőn már helyén találta Elzbethet, midőn a templomba érkezett. A bibliát térdén tartva, tanulta a feladott verseket. még nem voltak sokan s midőn Pali vele szemben leült, feléje fordult Elzbeth, mintha fel akart volna kelni és hozzá menni, de aztán mégis ülve maradt s tovább tanult.

Anyja, midőn elindult, meghagyta neki, hogy Elzbethet szólítsa meg. Mondja meg neki, hogy tiszteli a mamáját és kérdezze meg Elzbethet is, hogy mint van. Utközben Pali hosszú beszédet tanult be, a mit elfog neki mondani, — csak még azzal nem volt tisztában, magázza-e vagy tegezze? Tegezni persze a legegyszerűbb lett volna. Ezt anyja természetesen is látszott tartani, — de a „maga“ szó Palinak sokkal szebbnek tetszett, — olyan színe lenne annak, mintha már nagyok lennének. De miután nem tudta magát elhatározni, abbahagyta az egész dolgot. is elővette a bibliát s mindketen térdükre könyökölve tanultak. Pali ez persze nem sokat segített, mert midőn később óra közben a lelkész őt kikérdezte nem tudott semmit.

Mindenki elcsendesült; a két Erdmann kárörvendve nevetett és Pali fülég pirulva ismét helyére ült. Most már nem mert felnézni és midőn a templomból kimenve, Elzbethet az ajtó előtt látta, mintha valakire várna, lesütötte szemét és el akart mellelte surrani. De ő hozzá lépett s megszólította:

— Mamám meghagyta, hogy kérdjem tőled, hogy van az édes anyád?

Pali rámondta, hogy jól van.

— És nagyon tisztelteti, — folytató Elzbeth

— Az én anyám is nagyon tisztelteti a t anyádat. — felelé Pali bibliáját és ének könyvét a kezében forgatva — és meghagyta, hogy kérdjem meg szintén, hogy mint van.

— Mama azt üzeni, — mondá Elzbeth mintha leczkét mondana föl — hogy betegeskedik és ritkán szabad a szobát elhagynia, de mióta kitavaszkodott, jobban van és hogy nem akarod-e, hogy hazavigyünk csinkban? A kedves mamám azt mondta, hogy kínáljalak meg vele!

— Nini, a Meyhöfer udvarol. — mondá most az idősb Erdmann, ki a templom mögé bujt, hogy a résen át csiklondozza társait.

Elzbeth és Pali csodálkozva egytelmét, mert nem ismerték e szónak a jelentését, de érezvén, hogy valami illetlen dolog van, elpirultak és elváltak.

Pali utána nézett, amint Elzbeth felült és a kocsit elrobogott. Ma nem várta pros hölgy

A nevelőnője volt az, így étesült. Igen, oly előkelő volt, hogy neki még nevelőnőt is tartottak. — Az Erdman-fiukat egyszer mégis eldöntetem, — ezzel fejezte be gondolatait.

A következő hetek úgy multak el, hogy Elzsbeth nem beszélhetett. Ha a templomba lépett Elzsbeth már rendesen a helyén ült. Ilyenkor nyájasan feléje bólintott, de ez volt az egész.

Azonban egy hétfői napon nem várt rá a kocsis. Pali azt rögtön észrevette, midőn a templomból kilépett és megkönnyebbülten sóhajtott fel, mert a büszke kocsis prémes sapkája, melyet még nyáron is viselt, mindig elfogultta tette. Ha csak a kocsisra gondolt, Elzsbeth neki mindig másvilági lénynek tetszett.

Ma bizalmasan merte köszönteni és úgy tetszett neki, mintha ő is nyájasabban viszonzaná köszöntését, mint máskor.

Óra után Elzsbeth magától hozzálépett, mondván: Ma gyalog kell haza mennem, mert minden lovunk künn van a mezőn. Mama úgy gondolta, hogy te talán velem jöhetnél egy darabig, mert ugyis egy uton megyünk.

Pali nagyon boldognak érzte magát, de nem mert az oldalánál menni addig, míg a faluból ki nem értek. Időnként félénken nézett vissza, nem leskelődnek-e valahol a csuf beszédű Erdmann-fiuk?

De midőn kijutottak a mezőre, magától melléje szegődött. Szép napos júniusi délelőtt volt. A fehér homokos ut csillogott, mindenütt pipacs s buzavirág viritott s árvalányhaj lengett a langyos szélben. A faluból déli harangszó hallatszott. Seholy egy élő lény se volt látható. A puszta mintha ki lett volna halva. Elzsbeth széles szalmakalapokat viselt a napsugarak ellen. Levette a fejéről és a gummizsinóron lógatta.

— Megsüt a nap — mondá Pali, de mert Elzsbeth felnevetett, ő is lerántotta sapkáját fejéről és magasra dobta.

— Lám, lám hiszen te is tudsz vig lenni! — mondá Elzsbeth tetsző mosolylyal.

— Oh nem, — mondá Pali — vig nem vagyok!

— Miért nem? — kérdé Elzsbeth.

— Mindig oly sok féltre kell gondolnom, — viszonzá Pali és ha nagy ritkán vig kedvem kerekedik, bizonyosan közbe jön valami, a mi elrontja.

— Hát mire kell mindig gondolnod? — kérdé Elzsbeth.

Pali egy darabig gondolkodott, de éppen semmi se jutott eszébe.

— Oh, mind együgyűség, — szolt — okos gondolataim egyáltalán nincsenek.

Aztán beszélt neki fivéreiéről, vastag könyvekről, telisded teli számokkal — ezeknek a nevét már elfelejtette, melyeket pedig fivérei az ő korában már rég kitanultak.

— Miért nem tanulod te is meg, ha örömd telnék benne — kérdé Elzsbeth.

— De nem telik benne örööm — felelé a fiu — oly gyöngye a fejem.

— De valamit mégis csak tanultál? — folytatá kérdését Elzsbeth.

— Eppen semmit se tudok — mondá Pali szomorúan — atyám azt mondja, hogy nagyon ostoba vagyok.

— Te arra ne adj semmit! — vigasztalá őt Elzsbeth — az én Rathmayer kisasszonyomnak is mindig van valami kifogása ellenem. De én — ej, én — elhalgatott és egy sós-kalevelet szakított az ut széléről s azt rági-csálta.

— Atyádnak még mindig úgy szikrázik a zeme? — kérdé Pali egy idő múlva.

— Igen — mondá Elzsbeth s arca örömt sugárzott.

— Ugy-e nagyon szereted az édes apádat — nemde?

— Elzsbeth előbb csodálkozva nézett rá, mintha nem értené kérdését, aztán felelé: Igen — agyon.

— És ő is téged?

— Persze!

Hí most szintén sós-kalevelet szakított és felsóhított.

— Miért sóhajtasz? — kérdé Elzsbeth.

— Valami az eszembe jutott, — mondá a fiu énevetve kérdé Elzsbethet, hogy ölébe veszi-e ég apja néha, úgy, mint akkor, mikor ő a fehérházban meglátogatta.

Elzsbé nevetve mondá, hogy hiszen most

már nagy leány s hogy ne kérdezzen Pali ilyen ostobaságokat, de azán kiszült, hogy néha-néha mégis ül az apja ölébe; persze nem lovagolva — tette hozzá.

— Az szép nap volt, — sóhajtá Pali — én a másik térdén ültem. Mily kicsinyek lehetünk akkor.

— Es ostobák, istenem, mily ostobák! — viszonzá Elzsbeth — ha rá gondolok, mint akartál füttyülni és nem tudtál.

— Emlékezel még arra? — kérdé Pali és szeme fellángolt mostani művészete tudatában.

— Természetesen! s mielőtt elmentél, még egyszer visszaszaladtál, tudod e még?

Hogyne tudta volna.

— Ma már pompásan tudsz füttyülni nemde? — neveté Elzsbeth, — a mi korunkban ez már nem mesterség, hiszen még én is tudok! — s pajkosan hegyezte ajkát.

Palinak fájt, hogy ily kicsinylőleg beszélt Elzsbeth az ő művészetéről s azon gondolkodott, ne hagyja-e abba a füttyülést.

— Miért hallgattál el? — kérdé Elzsbeth — fáradt vagy te is?

— Oh én nem, de te, ugy-e?

— Igen, a gyaloglás a homokban és a hőségben elfárasztott egy kicsit.

— Hát gyere be hozzánk kipihenni magadat — hívá Pali örömtől sugárzó szemmel, mert arra gondolt, hogy örülné neki az anyja.

De Elzsbeth megköszönte. — Apád nem néz bennünket jó szemmel, — mondá kedves mamám, és nektek sem szabad hozzánk jönni Helenenthalba. — Atyád talán ki is utasította.

Pali elpirult

— Azt atyám bizonyosan nem tenné — mondá, de maga sem hitte és nagyon szégyelte magát.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Kedden, 1901. évi január hó 1-én

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ óraker, fél árakkal:

A báránycák.

Operette 3 felvonásban. Irta: Lierat Armand. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerző: Varney.

SZEMÉLYEK:

Badurel . . . Fenyéri Mór.	Emeraldine . . . Tolnainé.
Christián . . . Rubos A.	Alice . . . Rédei Szidi.
Fiferlin . . . Erczkövy K.	Grobichon . . . Felhő Rózsi.
Joseph . . . Szadai F.	Germaine . . . Parlagi K.

Kezdete 3 és fél óraker.

Bérlet 90. sz.

Páros.

Este 7 óraker, rendes árakkal:

A gyimesi vadvirág.

1000 forintos pályadíjat nyert eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta: Géczy István.

SZEMÉLYEK:

Balánka János Czako V.	Plébános . . . Bács Károly.
Orzse, neje . . . Bácsné.	Törpe Csura . . . Mezei Péter.
Imre, fiuk . . . Palágyi L.	Csuráné . . . Tolnainé.
Mária, leánya Rédei Szidi.	Marczi, fiuk . . . Hegyessi Gy.
Fábián Julia Kalocsa R.	Csörgő István Solyom L.
Gyurka, fia . . . Nemes S.	1. vőfély . . . Szadai F.
Rab-Prezner Gáthy K.	2. vőfély . . . Boda F.
Magdolna . . . Felhő Rózsi.	Nyoszólyóány Erdélyi E.

Kezdete 7 óraker.

IDEGENEK ARADON.

— Deczember 31. —

Fehér Kereszt szálloda. Hofman Jenő kereskedő Bécs. — Molnár Gyula színész Budapest. — Kaufman József utazó Budapest. — Fischer Bernát lókereskedő Szabadka. — Steiner Ferencz kereskedő Déva. — Mokry Jenő gazdatiszt Csóka. — Wertheimer Mór utazó Budapest. — Ross Márton utazó Bécs. — Gutfreund József utazó Budapest. — Klein Herman utazó Bécs. — Czigelius Károly igazgató N.-Szeben.

Nádor szálloda. Wasot Antal utazó Budapest. — Bogye György lelkész Datta. — Gerei Péter lelkész Datta. — Roth Gyula kereskedő Makó. — Pittkó Antal lelkész Budapest. — Dr. Rainis János orvos N.-Szeben. — Képiró Viktor kulcsár Kunagota.

— Goldberger Márk kereskedő Berossebes. — Roth Ferencz kereskedő Kerülő. — Kövesy Traján jegyző Temesvár. — Rajla Péter gazdatiszt Simánd. — Roth Károly kereskedő Ottlaka.

NYILTTÉR.*

Boldog ujévet kíván

vendégeinek és barátainak

Kánya Géza.

Elismerő nyilatkozat.

Alólirott Gábor András aradi építészeti vállalkozó által Erzsébet királyné-körut 18. sz. alatt egy emeletes házat építtettem s ezen munkálatoknál tapasztaltszakszerű munkálatokért és azok igazán szép és modern kiviteléért, ugyszinte az építkezési anyagok általános kitünő minőségeért

GÁBOR ANDRÁS urnak

(lakik Templom-utca 9. sz.)

elismerésemet és teljes. meglegedésemet ez uton fejezem ki s őt mindennemű építkezésre teljes megbízhatósága és pontos kiszolgálása folytán bárkinek jóindulattal ajánlhatom.

Aradon, 1900. évi deczember hó 21.

Hartmann Béla.

Kőbányai nagy sörcsarnok.

Boldog ujévet kíván

n. é. vendégeinek és tisztelt üzletbarátainak

Kass Béla

vendéglős,

Arad, Szabadság-tér 19. szám.

Kőbányai nagy sörcsarnok.

Világhírű

orosz karaván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,

MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Törzényleg védve.

Védjegy.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN

osakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvényeinek
11-ik számú szelvényei
1901. január 2-től
30 koronával beváltatnak

Aradon a társulat pénztáránál.
Makón
Pécskán } a társulat fiókjaitól.

Igen tisztelt
helybeli és vidéki vevőinknek
B. u. é. k.
Kneffel Károly és Fia
vaskereskedése
Arad és Borosjenő.

Kiadó.

A Tökölly-tér sarkán levő,
hol naponként piacz van, bármi-
nemű üzletnek nagyon alkalmas

bolthelyiségek

hozzátartozó

lakással, vagy anélkül,
pincze, raktár és egyéb mellék-
helyiségekkel együtt esetleg
vendéglőnek
is, igen jutányos bérért
azonnal kiadó.

Bővebbet Lázár Vilmos-utcza és Tökölly-
tér sarkán Brunhuber József háztulajdo-
nosnál.

Uj évi ajándéknak
legkedvesebb és legalkalmasabb
egy jó és szép fénykép, festett vagy platinkép
melyek

Klapok Alajos
ősmert, jóhírnevű műtermében
Arad, Templom-utcza, Minorita palota,
a róm. kath. templom mellett
a legjutányosabb árak mellett készülnek.

Ugyanott **6 darab visítkép 6 kor.**,
minden más nagyság is jutányos árban.
Gyermek levételek a legborultabb időben
is pillanat alatt eszközöltetik. Jó és tiszta
munkáért, valamint hasonlatosságért min-
den képnél felelősség vállalatik. Nem tet-
sző képek visszavétnak és újlevétel esz-
közöltetik.

Boldog újévet kívánok
igen tisztelt vevőimnek

Weinberger János
kiszárolagos cipő raktáros
Arad, Andrassy-tér 20.

A jó könyv tanít, lelkesít
és nemesít. 3366

A legszebb ajándék

A könyv.

Dús választék:

RÉVÉSZ NÁNDOR

könyvkereskedésben.

Kedves pártfogói és be-
cses vevőinek

Boldog újévet
kíván

ifj. SZOJKA JÁNOS

férfi divat, díszmű

és gyermekjáték kereskedő.

A legjobb és legérettebb
üdítő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cog-
nackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű
vegyüléket ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SÁVANYU-ITAL

oltja a szomjat, hűt és felfrisít egyaránt. A legjobb
szer a nyári hőség tikasztó hatása ellen.

Barátainknak és jóakaróinknak

Boldog új-évet

kívánunk

Schäffer Lipót,
Schäffer Henrik
Arad.

Telefon 139. sz.

Telefon 139. sz.

A fűtési idény beálltával

ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű

szagtalan

fűtő-kőszén

50 kilós zsákokba csomagolva

3 bérmentve házhoz szállítva 3
100 kiló 3 korona 40 fillér.

Allandó raktáron tartunk elsőrendű

kovács-kőszén
és darabos

bükk-faszén

50 kilós és 25 kilós zsákokban.

Megrendelések pontos hazaszállítása végett
fél nap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

A Schreyer-féle

ZENECONSERVATORIUM

tulajdon és címváltozása.

Alulírottak ezennel tisztelettel jelentik, hogy
a Schreyer Harry ur által négy év előtt „Schreyer-
féle zeneconservatorium” néven alapított és ál-
tala 1900. évi július hó 1-ig igazgatott zene-
iskola, melynek azonban már két év óta bátyja,
Schreyer Jakab ur volt a tulajdonosa

1900. évi szeptember hó 1-én
vétel után

Unger Mór, Mütter Müller József
és Sperber Frigyes

az intézet tanárainak tulajdonába ment át, azon-
ban az erre vonatkozó szerződés lebonyolítása
csak a napokban ment véghez és vétegett
1904-900. kh. szám alatt hatóságilag is tu-
domásul, úgy hogy ezentul intézetünk és
Schreyer Harry ur között semmi néven neve-
zendő közösség nem forog fenn.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség becses
tudomására hozzuk, egyuttal van szerencsénk
azt is is tudatni, hogy az intézet eddigi neve
töröltetett és azt ezentul

„Aradi Zeneconservatorium”

néven és czimen fogjuk tovább vezetni.

Erős igyekezetünk és akaratumk mintad-
dig, úgy ezentul is az marad, hogy az októás-
ban való szigorú lelkiismeretesség általás a
művészeti téren való haladás révén a reák bi-
zott növendékeket oly tanításban részrehes-
sük, mely a szülők legmagasabbra meő igé-
nyeit is kielégíthesse.

Ezen igyekezetünkhöz és célünkhő min-
dig hűek fogunk maradni és reméljük, hogy a
nagyérdemű közönség személyeinkbe élyezett
eddigi bizalmát ezentul még fokozottb mér-
tékben érdemelhetjük ki.

Arad, 1900. évi december hó 20n.

Teljes tisztelettel

Unger Mór, Mütter Müller József,
Sperber Frigyes. 3399

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egy üzlethelyiség

a polgári és két elemi fiiskola
tözsomszédságában, hol már 28 év
óta könyv és papír üzlet van, (In-
gusz I. és fia) hason vagy más
3386 célra

1901. évi május hó 1-től
kiadó.

Bővebbet Templom-utca 8

Zálogcédulákat!!

arany, ezüst

ékszertárgyakat, gyémánt és bril-
liántokat, tört aranyat és ezüstöt
a legmagasabb árban megvesz, becserél és

elad

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Ujévi ajándékok!!!
nagy választékban. 3311

Városi és megyei telefon 65. szám.

Vollák József és Társa

építészeti irodája

ARADON, Radnai-ut 6. sz.

Elfogad az építézet terén bármimemű követelmé-
nyeknek megfelelő tervek elkészítését.

Uj építések, javítások, átalakításokat, házi beren-
dezéseket és mindennemű e szakba vágó munkálatokat.

A nagyérdemű közönség eddigi szives bizalmát
továbbra is kéri 3390

Tisztelettel

Vollák József és Társa.

Városi és megyei telefon 65. szám.

Telefon 219. szám.

Ditmár R.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPESTEN

Ajánlja

saját-gyáraiban készült érczemű, lám-
pa, és villamos világítási cikkeit.

Legujabb és föltünést keltők

az öntöttvas villamos

villamos és légszeszcsillárok.

Rendkívül izléses kiállításuk mellett tartósak, czélszerűek
és rendkívül olcsók.

—••••• Eredeti gyári árak! —•••••

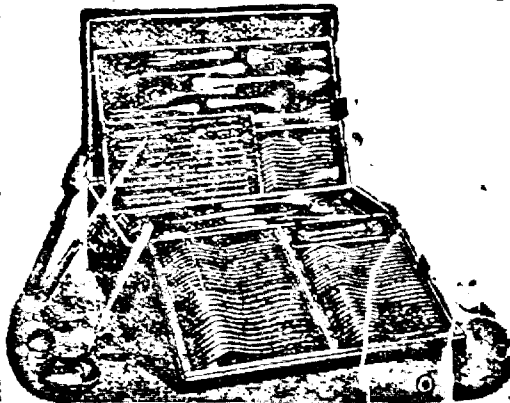
Legjobb védekezés a fagy ellen a Ditmár-féle

„Calorifére“ petroleum kályha.

Megtekinthetők alantl czég üzletében.

Főraktárunk: Gebhart J. és fia czégnél,

ARADON, Andrásy-tér 16. szám.

Telefon 219. szám.

Ujévi ajándékok!!!

Valódi ezüst helyettesítésére a legjobbak

a Christofle ezüst evőeszközök,
alpaccára ezüstölve. A legjobb és legczel-
szerűbb minden hasonló minőségek kö-
zött. Eredeti gyári áron.

Berndorfi alpacca evőeszközök és
egyéb cikkek gyári raktára. A legkitü-
nőbb evőeszköz.

Westfali nikkel főzőedények. Legujabban valódi vö-
r srez külső és tiszta nikkel (nem nikkelirozott) belső rész-
szel. A legczélszerűbb és legszebb főzőedény.

Legfinomabb üveg díszmü tárgyak.

Nagy választék legfinomabb porcellán tárgyokban. Legujabb iz-
lésü vázák, alakok, jardiniérek, kávé, tea és mocca készletek.

Tea és virágasztalkák, vasból, fából, majolika betéttel, bam-
busz-nádból.

Legujabb divatu alpacca ezüst díszmüvek, tükrök toilette asz-
talra, czukortartók, gyümölcs állványok és számtalan egyéb
disz és használati tárgyak.

Tükrök árak és egyéb számtalan utabb divatu cikkek-
ből nagy raktár.

Gebhart J. és fia Aradon

Andrásy-tér 16.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

Aradi és osanádi egyesült vasutak.

5519/A—1900. szám.

Pályázati hirdetés.

Alulírott igazgatóságánál mintegy 600 db 8 méter és 40 darab 6 $\frac{1}{2}$ méter hosszúságú telephon-oszlop szükségeltetvén; ennek fedezése céljából nyilvános pályázat hirdettetik.

Kik ezen szállításra vállalkozni kívánnak, felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat következő külső felirattal „Ajánlat 5519—1900. A. számhoz” legkésőbb **1901. február hó végéig**, hozzánk beküldjék.

A szállítás feltételei iránt bővebb felvilágosítás, az anyag és leltárkezelési ügyosztálynál József főherceg út 22., II. emelet 18. sz. délelőtt 8 órától délután 2 óráig nyerhető.

3385

AZ igazgatóság.

Hirdetés.

A néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványnak a polgári iskolára vonatkozó egy helye betöltendő lévén, az Aradvárosi polgári iskola azon növendékeit, a kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják s tanulmányaik felől kitűnő, másik felől pedig jeles osztályzattal bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám közvetlenül, vagy igazgatójuk útján 1901. évi január hó 10-ig benyújtsák.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Hirdetés.

A dévai főtéren,

saját házámban és saját tulajdonomat képező, a „hollóhoz” címzett

reáljogu

gyógytáram,

teljes gyógyraktár készlettel, gyógytári laboratóriumokkal és minden hozzátartozó raktár, pincze, padlás helyiségekkel, garcon vagy családi lakással, 1901. április 1-től

bérbe adom.

Bérleti feltételek nálam vagy ügyvédemnél dr. Schulhof Zsigmond úrnál Déván megtehető.

Steiner Ferencz

nagykereskedő,

a hollóhoz címzett reáljogu gyógytár tulajdonosa. 3404

37839—1900. khsz.

Hirdetés.

A szódavizgyártásról, elárusításáról és felügyeletéről 1895. évi január 7-én 110461/1894. számú belügyminiszteri körrendelettel kibocsátott szabályrendelet 2 szakaszának I. kikezdésében foglalt rendelkezés értelmében a szódavizgyártáshoz használt gépek, készülékek, csövek stb. azon részeit, melyek a szódavizzel érintkezésbe jutnak legalább 4 mm. vastag ónréteggel kell bevonni. Tekintettel arra hogy ezen rendelkezés életbe lépte óta a szódavizgyártás módja lényegesen és pedig oly irányban változott hogy az említett kiváncságot immár nem bír közegészség szempontból oly jelentőséggel mint a milyennel a szabályrendelet kibocsátásakor birt valamin méltányolva a szódavizgyártáshoz szükséges gépek és készülékek előállításával foglalkozó cégeknek a szóban forgó rendelkezés gyakorlati kivihetősége szempontjából felmerült aggályait és figyelembe véve az országos közegészségügyi tanácsnak e tárgyban adott szakvéleményét: a szabályrendelet jelzett szakaszát belügyminiszter ur ő nagyméltósága 96867/VI a. számú körrendeletével megváltoztatta. Eszerint: a szódavizgyártáshoz használt gépek, készülékek azon részeit, melyekkel a víz illetőleg a szódaviz érintkezésbe jut ha csak e részek nincsenek egészen olyan tiszta ónból készítve, mely legfeljebb 1 $\frac{1}{10}$ ólomot, illetve 1% idegen fémeket tartalmaz ugyanilyen minőségű erős és folytonos ónréteggel kell bevonni. A készüléktől elágazó és szódavizvel szintén érintkező csövek szintén a fentebbi minőségű tiszta ónból készitendők. Más fémcsövek használata csak úgy engedhető meg, ha azok belső része legalább 4 mm. vastagságú tiszta óncsővel van kibélelve. A 2. szakasz második és harmadik kikezdése változatlanul érvényben marad.

Arad 1900. november hó 28-án.

Sarlot
főkapitány.

Csak **40** fillérért már
1901 Január hó **12-én**
10.000 kor.
1000, 500, stb. stb.
ÖSSZESEN **1311** NYEREMÉNY NYERHETŐ,
a **DIÁK-OTTHON** SORSJÁTÉKBAN
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

3384

VÁROSI ÉS VIDÉKI TELEFON SZÁM 369.

HOLTZER JÓZSEF

uri szabó, Aradon, Vörösmarty-uteza 1. szám.

Legnagyobb választék

bel- és külföldi szövetekben
valamint szőrme-árúkbán.

Városi és utazó bundák megrendelés szerint.

Magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben.

Frack, salon és smoking öltönyök.

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Divatós szabászat, kitűnő munka.

Nagy raktár: kész férfi-, fiu- és gyermek felöltőkben. — Hawelok, ulster gummi köpenyeg, turista-, sport- és vadászruhák, liberiák minden kivitelben. Feltűnő olcsó árak! 3374

Ujévre!

női- és férficzipők,

valamint

gyermek- és leányka topánkák

a legszívesebben fogadtatnak ajándékkul,
ha azok az

Aradi Czipészek

Termelő Szövetkezetében készültek

Arad, Templom-utca,

Minorita-palota.

Arad szab. kir. város kap. hiv.

18141/1900 kh.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. 3. §. alapján kiadott 14837/1892. sz. rendeletet a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága következőleg egészítette ki:

Mindazon üzletekben, melyek különféle husnemekből előállított hideg élelmi cikkek elárúsításával

foglalkoznak, esteli 6 órától 9 óráig árusíthatók: sonka, kolbász-félék és egyéb hideg felvágottak, valamint sajtok, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen elárusításnál az üzleti segéd személyzet igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezetteken kívül a vevő közönségnek semmiféle más áru cikket ki nem szolgáltatatható.

E rendelet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Aradon 1900 december hó 5-én.

Green,
alkapitány.

Erdélyi hosszuszőrű pokrócz, mindennemű ló-pokrócz, ágytakaró pokrócz, erdélyi szür és nadrágposztók, Casmir paplan, selyem paplan, rouge paplan, tiszta lószőr matracz, marhaszőr matracz, tengerifü és afrik matracz, szalmazsákok levarva is.

Gabona-zsákok, szenes-zsákok, vászon pénzeszacskók, borseprő prés-zsákok és vízmentes ponyvák. Mindennemű gazdasági, hajó- és pinczekötelek, tiszta kenderből. Kender hevederek, varró spárgák és ozérnák, csomagoló vásznak stb. stb. Legjobb gyártmányban, legolcsóbb árak mellett kaphatók az

3389

erdélyi és bácskai iparú raktárban

Reich B. Károly Fia és Társa

Andrássy-tér 6. Verbos-féle ház.

Az igen tisztelt gazdaközönség figyeimébe ajánljuk, hogy összeköttetéseink folytán azon helyzetben vagyunk, hogy veszünk minden mennyiségben a napi árak mellett:

tilott nyerskendert, nyers ló és marhaszórt, gyapjút és kemény disznó sertét.

Előkelő életbiztosító társaság

aradi vezérképviselőségének átadása czéljából kedvező feltételek mellett tekintélyes és óvadékképes pályázót keres. — Ajánlatok

Blockner J. * hirdetési irodájába

„Arad” jelige alatt

Budapest, IV., Sütő-utca 6. sz.
csimzandék. 204

Boldog újévet kíván!

nagybecsű vevőinek és üzletbarátainak

Egry L. és Társa

művészi és látszerész

Arad, Szabadság-tér 19.

Hidegvizgyógymód 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhízottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szívbeteg, vérszegénység, ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint, 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Meg- egyezés szerint.

Belégzések. Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utca 3. sz.

Dr. JOSEF KRIEGL-féle valódi angol

Tannochinin-pomádé

Before, Chief-Office 48., Brixton-Road, London, SW.

1 megakadályozza a haj és szakál korai kihullását és megőszülését, ellenben elősegíti annak erőteljes növeését. Egy tegely bérmentve és költségmentesen, csak készpénz ellenében.

3 korona.

After.

Az utalvány a következő címre intézendő:

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.

Nagyban vevőknek jelentékeny árengedmény. 3144

Városi és megyei telefon 459.

Legszebb ujévi

ajándékok.

Dea raktár dísz esztét tárgyakban.

Szolid árak.

Weinberger Ferencz
Ékszerész, Arad, Központi szálloda.

Valódi jól szabályozott
Gentli zseborák nagy raktára.
Nagy raktár drágák és más ékszerekben.
Saját műhely!!!
Ujdonságok!

Báli Ujdonságok 1901.

Legujabb selyem és gasier kelmék. Francia batist ujdonságok (pompadur.)

Fehér divatos ajour battistok nagy választékban.

Báli belépők a legdiszesebb kivitelig.

Legyezők toll és gasier minőségben.

Disz különlegességek, arany kelmék és arany aplicatiók.

Rosenblüh H. és Társa

ARAD, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő

(saját házában.)

A gazdag készletben levő új és átjárt zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésére állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedük és hangszerekhez szükséges kellekek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi ujdonságok mindig készletben vannak s minden legujab zenemű hangjegyei kaphatók.

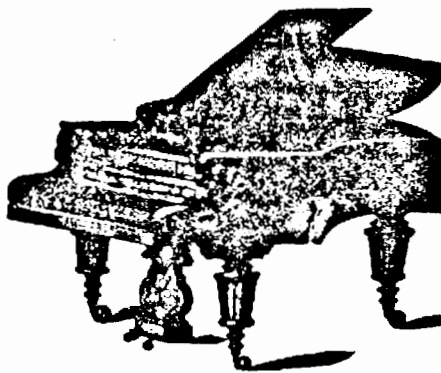
Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 50 krajczár olvasási díj mellett.

Üzletemet a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról. 2723

Krispin József, ARAD, Deák Ferencz-utca 28. szám alatt.

Alapított 1865-ben.

A legszolidabb gyártmányu új és átjárt

■ ■ ■ ZONGORÁK,
■ ■ PIANINÓK és ■ ■
HARMONIUMOK ■ ■

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

Heckenast Gusztáv

hirneves zongora eladási intézetében

Budapest, most: IV., Gizella-tér 2. sz.

(a Váci-utca sarkán.)

Ehrbar, cs. és kir. udvari zongora-gyár, továbbá Schiedmayer és fiai stuttgarti udvari zongora-gyár és Thuringia Organ Co. harmonium-gyár egyedüli képvis. Magyarországon. — Árjegyzék ingyen.

Gondoljon mindenki a családjára!

AZ ARADI KÖZLÖNY 3000 koronára

biztosította minden előfizetőjét

baleset ellen.

Aki az **Aradi Közlönyre** 1901. január 1-től előfizet, az az **Aradi Ipar és Népbank** által képviselt **Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságnál** baleset ellen biztosítva van **halál esetére**

3000 koronára,

munkaképtelenség esetére

3000 koronára,

részleges munkaképtelenség esetére pedig a 3000 korona megfelelő hányadára

Az Aradi Közlöny

előfizetői rendes biztosítási kötvényt kapnak kézhez.

Bejelentett és igazolt baleset után a kártérítési összeget azonnal kifizeti az

Aradi Ipar és Népbank,

mint a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság aradi vezérügynöksége.